Canadian Israelite

The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada

Office: 823 Main St. St.-John 1454

דער קענעדער איד

Der Canader Yid

דאס ערשטע און איינציגסטע אידישע וואכענבלאט אין גאנצען קענעדע

אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454

Vol. II. No. 45. Winnipeg, Friday, November 10th, 1911.

Price Two Cents

וויניפעג, פרייטאג, י״ט חשון תרע״ב. לויף נומער 60.

פאר דעם ציון אינסטיטוט.

אויף א מיטינג פון די „בני ציון" לעצטען זונטאג אין „עדת ישורין" שוהל, איז בעשלאסען געווארען צו גרינדען א ציון אינסטיטוט אין צענטער פון דער אידישער בעפעלקערונג אין דער נארד ענד, וואו עס זאל זיין פלאץ פאר א פריי לעזע צימער, ביבליאטעק, מיטינג לאקאלס פיר אלע אידישע אנגעלעגענהייטען, און הויפטזעכליך זאל זיין א פלאץ פאר פערשיעדענע לעקטשורס און פארלעזונגען איבער אידישע געשיכטע, ליטעראטור און קולטור. א פלאץ וועלכעס זאל פעראייניגען דעם גאנצען לאקאלען יודענטהום, פיר נוצליכע געזעלשאפטליכע ארבייט.

פאלגענדע פערזאנען האבען זיך שוין אפגערופען מיט זייערע בייטרעגע פיר דעם וויכטיגען צוועק: א. קאפלאן $25, א. ראטנער $25, ר. סעבעברין $25, א. אסאוואסקי $10, י. וואלדמאן $25, ה. זאסלאווסקי $10, ל. סעגאל $10, דים $2, כץ $10, ברוזער $3, דאפרושין $5, העסטרין $5, מיסיס נאם $3, י. עסטרין $3, י. סעקטער $3, שטערנבערג $15, מייזער $3, מ. גליקסבערג $25, ה. סגל $5, מ. ראזענבלום $25.

א קאמיטע פון 7 איז ערוועהלט געווארען נאכצוזוכען א פאסענדען פלאץ און אויסארבייטען אלע פלענער ווי אויך צו שאפען די נויטיגע מיטלען.

גיבען א פאלשע וואג אין קאהלען.

דיעזע וואך זיינען צוועלף קאהל דילערס ארעסטירט געווארען אויף דער בעשולדיגונג אז זיי האבען פאר א גאנץ לאנגע צייט געגעבען א פאלשע וואג, צו יעדער טאן קוילען האט געפעהלט. דער טרייעל וועט פארקומען אין א וואך ארום.

וועט אונטערזוכען דעם צענזוס.

דער אגריקולטור מיניסטער, מר. מארטין בורעל, האט ערקלעהרט אז פון די שטעדט פון וואנען עס זיינען פאראן קלאגען אז דער צענזוס איז ניט ריכטיג צוליעב די נאכלעסיגקייט פון די קאמישיאנערס, וועט געמאכט ווערען אן אונטערזוכונג און דער צענזוס וועט פערריכט ווערען.

קענעדא קען האנדלען ווי זי וויל.

אויף אן אנפראגע וואס איז געמאכט געווארען אין האוז אף קאמאנס אין לאנדאן, ענגלאנד, וועגען דעם קריעגס פארט וואס די יונייטעד סטייטס רעגיערונג בויעט ביי דעם „לייק מישיגען", האט דער אויסערליכער מיניסטער סיר עדווארד גרעי געענטפערט אז דאס בעלאנגט צו קענעדא זעלבסט זי זאל האנדלען ווי זי פערשטעהט. ענגלאנד וועט זיך ניט מישען דערצו.

שנעע שטורעם אין דער וועסט

א גרויסער שנעע שטורעם האט געבושעוועט אין דער גאנצער וועסט פון דעם פאסיפיק קאוסט אן ביז וויניפעג. פיעלע טריינס האבען געמוזט אבגעשטעלט ווערען און פיעלע תבואות וואס מען האט נאך ניט אריינגענומען אין די שפייכלערס, זיינען פערניכטעט געווארען.

ברענדאן געגען מוניסיפאל אונערשיפ.

אין ברענדאן, מאניטאבא, איז פאריגע וואך ביי א מיטינג פון שטאדט קאנסול דורכגעגאנגען ביי א מאיאריטעט אז די סטריט ריילוויי זאל בעלאנגען צו דער שטאדט, ניט צו קיין פריוואט קאמפאני, געגען דיעזען בעשלוס זיינען געוועזען דער מעיאר און אייניגע אלדערמען. די פראגע איז איבערגעגעבען געווארען צו א רעפערענדום צו די טיקעטס צאהלער און נעכטען איז בעקאנט געווארען אז די מעהרהייט פון ברענדאנער איינוואהנער ווילען ניט קיין מיוניסיפאל אונערשיפ. די סטריט ריילוויי וועט אלזא איבערגעגעבען ווערען צו א קאמפאני.

רעליגיאן אין די סקוהלס

ביי א קאנווענשאן פון אלע גלחים פון גאנץ אלבערטא וועלכע איז אבגעהאלטען געווארען דיעזע וואך אין קאלגארי איז בעשלאסען צו קעמפפען פיר די איינפיהרונג פון רעליגיעזע ערציהונג אין די פאבליק סקוהלס.

פון אטלאנטיק ביז פאסיפיק.

דער לופט פליהער מר. ראדזשערס האט אויסגעפיהרט זיין לופט רייזע וואס ער האט אונטערגענומען צו מאכען איבער דעם גאנצען אמעריקאנער קאנטינענט פון נויארק ביז סאן פראנציסקא, און ער האט געמאכט די רייזע פון 4231 מייל אין 4924 מינוט. דאס איז די גרעסטע לופט רייזע וואס איז ווען עס איז געמאכט געווארען.

באלפור אויס לידער פון דער יוניאניסט פארטיי.

דיעזע וואך האט מר. באלפור, דער לידער פון דער יוניאניסט פארטיי אין ענגלאנד, רעזיגנירט „צוליעב זיין געזונדהייט". אבער עס איז בעוואוסט אז עס איז אנגעגאנגען א שטארקער קאמפף צווישען מר. באלפור און מר. טשעמבערליין צוליעב די פראגען פון „האם רול" פאר די איירישע און טאריף פראטעקשאן.

מר. טשעמבערליין איז דער לידער דערפון אין דער יוניאניסט פארטיי, און דיעזע צוויי פראגען האבען יעצט געזיעגט מיט דער ארויסטרעטונג פון מר. באלפור.

טש. טעדמאן אלס אלדערמאן

ווי מר. ב. שעפס גיט אונז איבער, האט מר. טשארלז טעדמאן ערהאלטען פיעלע בריעף און אויך פערזענליכע בקשות פון זיינע פריינד אז ער זאל לויפען אין אידישען קווארטאל ווארד 5 אלס אלדערמאן.

עס איז פערשפארט צו זאגען אז די נארד ענד מוז האבען אן אייגענעם פערטרעטער אין סיטי האל און עס איז ווידער קיין צווייפעל ניט אז מר. טעדמאן איז א פעהיגער יונגערמאן און וואלט די שטעלע ארענטליך פערטראטען. עס איז נעוועגדט בלויז אן זיינע פריינד אז זיי זאלען ענערגיש ארבייטען דאס מר. טעדמאן זאל ערוועהלט ווערען און זאל דער אידישער ווארד 5 האבען אן אייגענעם אידישען אלדערמאן. עס איז לאנג צייט געוועזען!

מאד. שעהנגאלד אין מירעלע אפרת.

פאר דער קווינס האל וועט די בעליעבטע שוישפילערין מאדאם שעהנגאלד שפיעלען אן אבענד און וועט אויפטרעטען אין יעקב גארדין׳ס מייסטערווערק „מירעלע אפרת".

די מאדאם שעהנגאלד איז צו גוט בעקאנט דעם היעזיגען פובליקום נאך זייט זי האט געשפיעלט מיט דער נאטאנזאן קאמפאני און האט זיך אויך אין משך פון דער לעצטער צייט ערווארבען פיעלע פאטראנייזער און פריינד, דען זי איז אהן צווייפעל א גרויסער און וויכטיגער טאלאנט אויף דער אידישער ביהנע. דאס מענעדזשמענט פון קווינס טהעאטער האט דערום געטהאן א גוטע זאך ווען זיי האבען פערשטאנען איינצולאדען דער מאדאם שעהנגאלד צו אויפטרעטען אין אזא וויכטיגער ראלע ווי „מירעלע אפרת" צו זייער אייגענעם אבענד.

וואס מיר דארפען בעשטימען.

ביי א מיטינג פון סיטי קאונסיל איז פארגעלעגט געווארען א „ביי-לאו" וועגען א 2 מיליאן דאלאר עקספענס פאר דער שטאדט, דאס וועלען די בירגער דארפען בעשטימען ביי דעם שטאדט עלעקשאן וואס וועט שטאטפינדען נעקסטען מאנאט. די צוויי מיליאן דאלאר זיינען פאר פאלגענדע צוועקען: 660 טויזענד דאלאר פיר נייע סקוהלס, 600 טויזענד דאלאר פיר א נייע סאבוויי אונטער די סי פי אר טרעקס אין פרינצעס סט. צווישען היגינס און דזשארוויס עוועני, $500,000 פיר א פלאץ פאר דער אויסשטעלונג, און 300.000 דאל. פיר א נייעם סיטי האל נעבען דעם אלטען.

די ערעפענונג פון קענעדער פארלאמענט.

גרויסע פארבערייטונגען ווערען געמאכט צו דער ערעפנונג פון דעם פעדעראלען דעפארטמענט, ווייל עס איז צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון „קענעדא אז א גאווערנאר דזשענעראל וועלכער איז פון „קעניגליכע בלוט" וועט אפיציעל עפענען די סעשאנס פון פארלאמענט. די ערעפנונג וועט שטאטפינדען נעקסטען דאנערשטאג דעם 16טען נאוועמבער.

ענגלישער עליען ביל אויפגעגעבען

די ענגלישע רעגיערונג האט בעקאנט געמאכט אין פארלאמענט אז דער ביל צו בעשרענקען אימיגראציאן וואס איז אין די צווייטע לעזונג דורכגעפיהרט געווארען פאריגען זומער, ווערט יעצט אויפגעגעבען, ווייל די רעגיערונג האט יעצט וויכטיגערע ארבייט אין האנד און קען זיך יעצט דערמיט ניט אבגעבען. דער נייער עליען ביל איז געוועזען צוזאמענגעשטעלט פון א פריוואט ביל, פון איינעם פון די בילס, וועלכע מר. ווינסטאן טשורטשיל אליין האט אריינגעבראכט. די מעהרסטע פון די ליבעראלע מעמבערס זיינען דערפון ניט געוועזען צופריעדען.

אין יעקאטערינאדאר האט דער נאטשאלניק פעראָרדענט מען זאל ארויסשיקען פון דעם געגענד אלע אידען וואס האבען דארט קיין וואהנרעכט.

אמעריקא מישט זיך אריין.

דער טירקישער אמבאסאדאר אין וואשינגטאן האט איבערגעגעבען פערזענליך צו דעם סטייטסער דעפארטמענט א פראטעסט פון טירקיי געגען איטאליען וועלכע האט ביי דער יעצטיגער קריעג און מיט איהרע שוידערליכע אכזריות אין טריפאלי געבראכען אלע רולס פון קריעג וואס זיינען אנגענומען צווישען ציוויליזירטע פעלקער. ער האט דערום געפאדערט אז אמעריקא זאל זיך אריינמישען אין די אינטערעסען פון מענשליכקייט.

ווי עס שיינט האט דער פראטעסט געווירקט. דען ווי עס מעלדען די טעגליכע צייטונגען איז די אמעריקאנער קריעגס שיף „טשעסטער" אבגעפאהרען נאך טריפאלי און וועט אונטערזוכען די דארטיגע לאגע און אויך מאכען אן אויספארשונג וועגען די מערדערייען פון דאס איטאליענישע מיליטער.

די כינעזישע רעוואלוציאן.

דער בעריכט אז פעקין, די הויפט שטאדט פון כינא איז שוין ביי די רעוואלוציאנערען אין די הענט, איז ניט ריכטיג, די רעוואלוציאנערען גרייטען זיך ערשט צו צו געהן נאך פעקין. דערפיר אבער זיינען דיעזע וואך אריינגעפאלען אין די הענט פון די רעוואלוציאנערען צוויי פון די וויכטיגסטע שטעדט אין כינא: שאנג האי און קאנטאן. די קייזערליכע פאמיליע איז גרייט ביי יעדען מאמענט צו אנטלויפען פון פעקין. און אלע פרינצען און רעגיערער פון דער מאנדזשו דינאסטיע זיינען זיך צונויפגעלאפען קיין פעקין אום צו ארגאניזירען א גרויסע שחיטה אויף די כינעזער, ווען די רעוואלוציאנערען וועלען שוין זיין אין פעקין. דאס וועט זיין א נקמה פאר אבשאפען די מאנדזשו דינאסטיע פון כינא.

משומדים מוזען זיין גוט און פרום.

די רוסישע רעגיערונג האט בעשלאסען צו פערעפענטליכען דעם בעשלוס וועגען משומדים, וואס איז אנגענומען געווארען אויף דעם פעראייניגטען צוזאמענפאהר פון די נאציאנאליסטען און די שווארצע מאות פון זיד-רוסלאנד באלד נאך סטאליפין׳ס טויט.

דער בעשלוס לויטעט, אז אידען וואס ווילען בעקומען גלייכבערעכטיגונג, דארפען זיך טויפען און אננעהמען דאס פראוואסלאווע גלויבען און ערשט נאכדעם, אז זיי וועלען א יאהר צייט נאך זייער טויפען בלייבען גוטע פראוואסלאווע קריסטען זאלען זיי בעקומען אלע בירגערליכע רעכט. צוליעב דעם ציעל וועט געבען יעדער פראוואסלאווע קלויסטער געגרינדעט ווערען א ספעציעלע ביורא, וועלכע וועט אויפנעהמען די בקשות פון די אידען וואס ווילען זיך טויפען און וועט פיהרען די רעקארדס פון די נייע קריסטען אין פערלויף פון דאס ערשטע יאהר פון זייער טויפען זיך.

8590 זעלבסטמארדען אין 1910

די ציפער פון דער סטאטיסטיק וועלכע איז צונעשטעלט געווארען אין דער צענזוס ביורא אין די סטייטס צייגען, דאס אין יאהר 1910 זיינען געוועזען 8590 זעלבסטמארדען.

די גרעסטע צאהל איז געוועזען אין מאנאט מארטש. דאן האבען 856 פערזאן זיך גענומען דאס לעבען. דער מאנאט פעברואר האט געצייגט די קלענסטע צאהל זעלבסטמערדער, 81. דאן קומט יוני מיט 803 זעלבסטמארדען. יאנואר מיט 641, אפריל מיט 713, מאי מיט 757, דזשוליי מיט 777, אויגוסט מיט 714, סעפטעמבער מיט 706, אקטאבער מיט 710, נאוועמבער מיט 684 און דעצעמבער מיט 648 זעלבסטמארדען.

איין מענש. איין וואוט.

ווי בעוואוסט איז ביז יעצט געוועזען א געזעץ אין ענגלאנד אז דער יעניגער, וועלכער האט הייזער אין פערשיעדענע פלעצער האט איבעראל געהאט א רעכט צו וואוטען. עס איז אויסגעקומען אז איינער האט אמאל געקענט וואוטען מעהרערע מאל. יעצט אבער ווערט דורכגעפיהרט אין ענגלישען פארלאמענט א ביל פון דעם פרעמיער אזיעדער איינער זאל נור האבען איין וואוט, מעג ער האבען הונדערטע הייזער אין פערשיעדענע פלעצער. מען האפט אז דיעזער ביל וועט דורכגעהן.

נייע גאווערמענט בילדינג

איידער מיר געהען צום פרעס איז בעקאנט געווארען אז די פראווינשעל גאווערמענט לאדעט איין ארכיטעקטארס אויף צו געבען פלענער פאר א נייע גרווערמענט בילדינג וואס זאל קאסטען א צוויי מיליאן דאלאר.

מאדערא איינגעפיהרט אלס פרעזידענט פון מעקסיקא

פראנציסקא מאדערא איז איינגעפיהרט געווארען אין זיין אפיס אלס פרעזידענט פון מעקסיקא.

די צערעמאני איז געוועזען קורץ און איינפאך. מאדערא האט אין פארלאמענט געשווארען צו זיין טריי די קאנסטיטוציאן און דע לא בארא האט איהם איבערגעגעבען דעם עמבלעם פון פרעזידענט.

אין דער צייט וואס דיעזע צערעמאני איז אויסגעפיהרט געווארען האט די פאליציי ענטדעקט א פערשווערונג געגען דער נייער רעגיערונג. די פיהרער פון דער פערשווערונג זיינען געוועזען געוועזענע מיניסטארען אונטער דיאז. זייער פלאן איז געוועזען אויפצוהויבען א רעוואלוציאן אין לאנד. דורך די ניט פארזיכטיגקייט פון איינעם פון זיי האט די פאליציי דערפון ערפאהרען און האט די פיהרער ארעסטירט.

טירקישער צושטאנד פיעל בעסער.

אן אמעריקאנער דיפלאמאט וואס איז אנגעקומען קיין לאנדאן פון טירקיי דערצעהלט אז דער צושטאנד פון די טירקען אין טריפאלי האט זיך לעצטענס בעדייטענד פערבעסערט.

אהין זיינען אנגעקומען די פעהיגסטע אפיציערען פון דער טירקישער ארמעע וואס פיהרען יעצט דעם קאמפף געגען איטאליען.

ווער עס איז הונגעריג

געהט אוועק זאט פון

ווארשויער רעסטאראנט

55 מארטהא סטריט

פהאן מיין 8451 ד. ליוויי, פראפ.

ALLOWAY & CHAMPION, BANKERS & BROKERS

אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען!

עס מאכט נים אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופרידענשטעלען. מיר זענען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעלשיף קאמפאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דינסט און וועלען אייך געבען אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע.

מיר האלטען שטענדיג אין אונזערע קאסע איין גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער וועלכע מיר פערקויפען צו די מעססיגסטע פרייזען. מיר שיקען געלד שנעל און זיכער איבער דער גאנצער וועלט.

אללאוועי און טשאמפיאן

667 MAIN STREET

קיין אורזאכע

איהר האט ניט קיין אורזאכע ווארום איהר זאלט ניט נוצען מר. נ. סעגאל׳ס ברויט. דאס איז די איינציגע אידישע בעקעריי וואו אלעס ווערט געמאכט אויף דעם ריינסטען אופן פון דעם בעסטען מעהל, אין יעדער צייט קענט איהר אליין אריינקומען און זעהען ווי מר. סעגאל גיט זיך די מיה אז דאס ריינקייט ביים באקען זאל אבגעהיט ווערען און דאס מעהל וואס ער קויפט זאל זיין פון דאס בעסטע און שעהנסטע פרישע און גוט געבאקענע חלות אדער ברויט קריגט איהר צו יעדער צייט. פרובירט איינמאל און איהר וועט בלייבען א שטענדיגער קונה ביי

N. SEGAL

510 Selkirk Ave.

עס קומט

יאהאן קובעליק

דער גרעסטער וויאלינישט אין דער וועלט, וועט שפיעלען אין סענטראל טשוירטש, דאנערשטאג דעם 16־טען נאוועמבער.

סובסקרייבט זיך באלד און קריגט דעם ערשטען אין בעסטען וואהל פון סיטס

סובסקריבשאן ליסט אין אלע מיוזיק סטארס און אין אפיס פון „קענעדער איד". (קנאבע פיאנא געיוזט).

JOSEPH M. TEES, Concert Manager.

אין פארבערייטונג: — דיא מאדאם שעהנגאלד אלס מירעלע אפרת.

בריעף צום רעדאקטאר.

ווערטהער הערר!
ערלויבט אונז צו ערקלעהרען דעם ווערטהען פובליקום דאס אונרעכט וואס איז געגען אונז בעגאנגען געווארען טאקע פון אונזערע אייגענע יוניאן ברידער און שוועסטער:

ווי בעוואוסט זיינען די אידישע אקטיארען צוטהיילט אויף 2 סעקשאנס: 1טער סעקשאן בעשטעהט פון די וואס שפיעלען אין ניאָרק, דער 2טער — אין קאנטרי. ווען נויארקער „סטארס" דארפען שפיעלען אין דער פראווינץ, מוזען זיי אלזא מיטנעהמען אקטיארען פון „סעקשאן טו". אבער זיי האבען עס ניט געטהאן און דערמיט געשעדיגט דעם 2טען סעקשאן. האט מען אזוי לאנג פראטעסטירט ביז עס איז בעשלאסען געווארען צו פעראייניגען זיך. און אט פיי דיעזער פעראייניגונג האבען איינינע „קנאקערס" בעגאנגען א לומפיגע שטיקעל ארבייט: שטעלט זיך פאר אז דער 2טער סעקשאן פערמאגט איבער 70 מעמבערס און פעראייניגט זיך האבען פסך הכל 24. און די איבעריגע 50 מעמבערס, און פיליכט די טאלאנט-פאלסטע, זיינען אויסען געבליבען.

א פראטעסט האט זיך אויפגעהויבען איבעראל צווישען די אקטיארען אין אמעריקא וואוהין נור עס איז אנגעקומען דיא ידיעה דערפון. און אויך מיר דא אין וויניפעג פראטעסטירען ענערגיש געגען אזא חוצפה און אונרעכט וואס איז געגען אונז בעגאנגען. מיט אכטונג און יוניאן גרוס

מאדאם שעהנגאלד, מאדאם זיסאנד (אייקאווסקי) און מיסס ס. שעהנגאלד.

וועגען ציוניסטישען פרויען פעראיין.

ווערטהער הערר רעדאקטאר!
לעזענדיג אין לעצטען נומער „קענעדער איד" די נאכריכט וועגען די גרינדונג פון א ציוניסטישען פרויען פעראיין מיט'ן נאמען „בנות ציון", קען איך אייך מיטטהיילען פאלגענדעס:

פאלגענדיג די בעשליסע פון לעצטען ציוניסטישען קאנגרעס וועגען דער גרויסער וויכטיגקייט פון דער ראלע פון דער אידישער פרוי אין דער ציוניסטישער בעוועגונג און אויך וויסענדיג די נייםטיגע ארימקייט פון דער אידישער פרוי אין וויניפעג אין אלגעמיין און ווי עס פעהלט א פרויען ארגאניזאציאן וועלכע זאל פעראייניגען און פעראינטערעסירען די אידישע פרויען מיט די בעדערפניסע פונ'ם לעבען פון דער געזעלשאפט און פאלק בפרט, האב איך אויף זיך גענומען די אויפגאבע צו בעזוכען אייניגע אינטעליגענטע אידישע פרויען, אום אויסצוגעפינען אויב עס איז מעגליך די גרינדונג פון אזא ארגאניזאציאן וועלכע זאל זארגען: 1) פאר דער פעראייניגונג פון דער אידישער פרוי פאר אלגעמיינע אידישע ארבייט. און נעמליך: 2) פאר נאציאנאליזירונג די קינדער ערציהונג דורך איינפיהרען קינדער גארטענס, האלטען לעקטשורס פאר די מוטערס איבער אידישער היסטאריע, קולטור און ליטעראטור. 3) פעראינטערעסירען די פרויען אין דער בעפרייאונגס בעוועגונג פון דעם אידישען פאלק און געפינען אין זיי טיכטיגע מיטגליעדער אויף העלפען בערייכערען די אינסטיטוציאנען וועלכע פיהרען צו דעם ענדליכען צוועק פון ציוניזם. 4) צו העלפען גרינדען א ציון אינסטיטוט וועלכער זאל זיין אן אלגעמיין אידישע היים פאר שטודירען, לעזען, לעקטשורס און אונטערהאלטונגען.

צו מיין גרויס פערגעניגען און קרעדיט פון די וויניפעגער אידישע פרויען האב איך אויסגעפונען אז מיר פערמאגן אין וויניפעג א גרויסע צאהל פרויען מיט ווארימע אידישע הערצער און הויכער אינטעליגענץ, וועלכע זיינען ווילינג זיך אריינצווארפען אין דער ארבייט פאר דעם אלגעמיינעם וואהלזיין מיט אלע קרעפטען.

דער ערשטער ארגאניזאציאנס מיטינג ווערט פערופען זונטאג דעם 12טען נאוועמבער אין קאמיטע רום פון קווינס האל פאר 2.30 נ. מ. וואו די גאנצע פראגראם און ארבייט וועט גרינדליך דיסקוטירט ווערען. און דאן וועט אן אלגעמיינע פרויען פערזאמלונג איינבערופען ווערען.

יעדע אידישע פרוי וועלכע איז פעראינטערעסירט אין דיעזער פראגע און וויל מיטהעלפען די גרינדונג פון אזא פרויען פעראיין איז געבעטען צו קומען צו דיעזען מיטינג און מיטברענגען איהרע פריינדינען.

א. אסאווסקי,
יו"ר „אגודת בני ציון".

ווערטהער רעדאקטאר פון „קענ. איד".
איך בעט אייך געפעליגסט געבען א שטיקעל פלאץ אין אייער ווירדיגער ציישונג פאר פאלגענדעס:

איינינע מענשען האבען מיר געמאכט פארווירפע פאר וואס חזן מייזעל וועט דאווענען אין א האל, ניט אין קיין שול. אפוואהל איך בין ניט פערפליכטעט אפצוגעבען רעכענונג יעדען פון מיינע געשעפטען, פונדעסטוועגען וויל איך אבער ניט אז לייטע זאלען טראגען אומזיסט פערדרוס אויף מיר. איך וויל דערום ערקלעהרען דעם פובליקום דאס באלד די ערשטע וואך נאך סוכות אז איך האב ערהאלטען פון חזן מייזעל א ידיעה דאס ער נעהמט אן מיין פארשלאג די פרייז און קאנדישאנס און איך זאל איהם ארויסשיקען א דעפאזיט, האב איך דעם זעלבען טאג געזעהען דעם פרעזידענט פון בית יעקב שוהל מר. שמעלניצקי, דאס איז געווען אין דער תלמוד תורה און האב איהם געפרעגט צי וועט ער מיר געבען אויף א שבת די שוהל. דערויף האט ער מיר געענטפערט אז ער איז אין צווייפעל צי קען מען עס טהאן, בפרט אז די שוהל האט איהר איינענעם חזן מיט א כאהר. זעלבסט פערשטענדליך אז נאך אזא ענטפער פון מר. שמעלניצקי איז מיר געבליבען די ברירה צו רענטען די האל ביי מר. מיניוק. די האל איז גענוג גרויס און איז איינגעפיקסט ווי א רעגעלע שוהל. נאכהער האב איך שוין אפילו געקענט רענטען די שוהל, אבער עס איז שוין געווען צו שפעט.

דאס אלעס האב איך געמוזט מאכען גיך, ווייל חזן מייזעל האט געזאלט קומען אויף שבת פ' לך לך, נאכהער איז דאס אומגעביטען געווארען אויף שבת פ' תולדות. טראץ דעם אלעמען וואס איך האב באלד ניט געקענט בעקומען די בית יעקב שוהל וועלכע איז די גרעסטע אין שטאדט און שטעהט אין ריכטיגען פלאץ האט זיך נאר ארויסגעוויזען אן אנדער וויכטיגע אורזאכע וועלכע האט מיך געצוואונגען אז חזן מייזעל זאל דאווענען נור אין א האל, ניט אין קיין שוהל, ווייל פיעלע פראמינענטע לייטע ווי פון דער סאוטה ענד, אזוי פון דער נארטה ענד האבען מיר אויסדריקליך געזאגט אז אויב דער חזן וועט דאווענען אין א שוהל וועלען זיי ניט קויפען קיין טיקעטס, זיי ווילען ניט ספענדען קיין געלד אויף קיין עליות מיט בעבור שנדר'ס. יעדער ווייס אז מען וועט איהם אויפרופען און עס וועט איהם מוזען קאסטען איבעריגע 5—6 דאלאר. אין א האל אבער זאגען זיי אז זיי זיינען פטור פון דעם, זיי ווייסען אז איך האב ניט פון וועמענס וועגען צו מאכען בעבור שנדר. און אזוי ווי אלעמען איז גוט בעוואוסט אז איך ברענג חזן מייזעל קיין וויניפעג ניט חלילה וועמען עס איז גורם היזק צו זיין, נור פשוט איך בין ניט קיין נגיד און וויל פערדיענען א פאאר דאלאר אין ערענטליכען וועג. איך רעכען אז די ביזנעס מיט חזן מייזעל זיינען געווים אנשטענדיג, איך נאר קיינעם ניט, איך קאנכוריר קיינעם ניט, נעהם ניט אפ א צווייטענס קונים, זעץ ניט איבער קיין פרייז און בעשעדיג ניט קיינעם מיט מיין סחורה. איך האף דערום אז יעדער איינער וועט צוגעבען אז איך האב אלעס געטהאן ריכטיג און וועט מיך געווים פאטראנייזען. וועט קויפען טיקעטס ניט אזוי צוליעב מיר וואס איך דארף מאכען א לעבען, ווי טאקע צוליעב פערגעניגען צו הערען דעם וועלט בעריהמטען חזן מר. מייזעל. דערביי וועט נאטירליך מיר אויך ארויסקומען א טובה. מיט אכטונג

1—1 שלמה בודניצקי.

ווערטהער הערר!
עס איז פאראן א ווערטיל: „גאט זאל היטען פון גוי'אישע הענט און פון אידישע מיילער". דאס מעג איך זאגען פאלקאם ביי דער יעצטיגער געלעגנהייט איבער מיר זעלבסט: איך בין אין וויניפעג 3 יאהר, האב אלע מאל געטרייעט אז איך זאל צופריעדען שטעלען די יעניגע וואס איך האב מיט זיי געהאט א פערקעהר. לסוף אז איך האב אבגערייזט אויף א פאאר וואכען וועגען וויכטיגע אנגעלעגנהייטען, האט זיך דא געעפענט א מענה לשון פון מיינע אומזיסטיגע שונאים אדער כלומרש'דיגע פריינד. יעדער האט זיך פערפאסט א „זאגעכץ" און פערגעסען אלע מעלות טובות וואס איך האב אויפגעטהאן אין מיין פאך, אין אויך וואס איך האב נעקענט מיטהעלפען אין אנדערע ענינים. נאר וואס קען מען העלפען צו דעם וואס האט א צונג אהן שכל, קיין באנדראל האב איך אויף זיין מויל ניט געקענט ארויפלעגען. ניט מעהר קען איך זאגען מיינע פריינד אז אלעס וואס איהר האט געהערט שלעכטס וועגען מיר איז שקר וכזב. עס איז ניטא איין מאן אין וויניפעג ער זאל עפעס האבען צו מיר אויב איך בין איהם געלד שולדיג אדער עטוואס אנדערש. עס האט נאר געהאלטען אז א הינער נגיד האט מיך געזאלט מביש שטעלען בחנם אויף נאר א גרויזאמען אופן און אלין צוליעב די בלאפס וואס מען האט אויסגעטראכט אויף מיר. מיינע פריינדע בעט איך אז זיי זאלען זיך בערוהיגען, איך האב קיינמאל קיין ביזעס ניט געטהאן און פערהאף אז אזוי וועל איך ווייטער בלייבען.

1—1 מאזעס דזשייקאב.

גערעדנקט אז איהר האט ביליג און גוט.

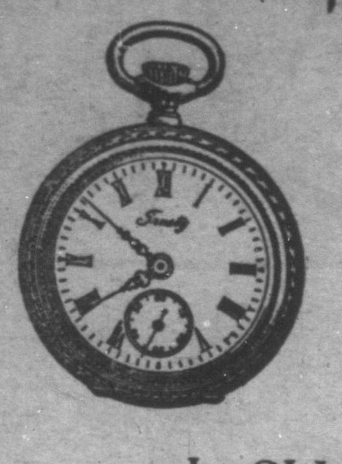

י. טשופאק דער דושולערער האט געעפנט א נייער סטאר 845 מיין סטריט, געגען דער גרענד אפערא.

א שעהנע, גרויסע אויפגעפיקסטע אפ-טו-דייט סטאר פון אלע בעסטע דייאמאנדס און דזשולערי, חתן כלה פרעזענטען, גאלדענע זיינערליך, גאלדענע קייטען און אינגיידזשמענט דייאמאנד רינגס און ז. וו. אלעס ווערט גאראנטירט פאר דער פרייז און פאר דער קוואליטי. ווען איהר זייט ניט צופריעדען פון דער וואארע אדער פון דער פרייז, בעקומט איהר אייער געלד צוריק אזוי ווי אין אלע גרויסע סטארס.

I. SHAPACK 845 Main Street

פיעלע פון אונזערע פאטראנייזער דענקען דאס מיר מופען. אבער דאס איז ניט ריכטיג. מיר מופען ניט!

מיר עפענען בלויז א בראנטש אין דער נארטה ענד.

און צו דער ערעפנונג וועלען מיר אין אונזערע ביידע סטודיאס געבען

גרויסע בארגיינס.

וואטשט נעקסטע וואך אונזער בארגיין אדווערטייזמענט.

CHARACH, BERNSTEIN & COMPANY
PHOTOGRAPHERS.
576 MAIN STREET PHONE GARRY 4144

מיר האבען געעפענט א בראנטש אין 843 מיין סטריט.

פאר דער בעקוועמליכקייט פון אונזערע נארד ענדער פאטראנייזער און צו פעהיג זיין צו ערפילען די גרויסע פאדערונג פון אונזערע ספעשיל אויסשטאטונג.

אונזער סטאק אין דער נייער סטאר וועט ענטהאלטען אלע רעקארדס אין אמעריקאן, בריטיש, דייטש, אידיש, פרענטש, דעניש, שוועדיש און נארוועגיען.

2 דאלאר קעש און 2 דאלאר מאנאטליך אויסצאהלען.

עס וועט אייך גאר ניט קאסטען צו טרייען די עדיסאן אין אייער היים.

פרעמדע דארפען נור שרייבען זייער נאמען און אדרעס און זיי וועלען באלד קריגען פריי א קאטאלאג.

EDISON PHONOGRAPH STORES
355 Portage Avenue Babson Bros. 843 Main Street

קובעליק אין וויניפעג.

יאהאן קובעליק דער וועלט בעריהמטער וויאלאניסט קומט דעם 16טען נאוועמבער קיין וויניפעג, וואו ער וועט שפיעלען אין סענטראל טשוירטש. קובעליק ווערט אין דער גאנצער וועלט און פון די גרעסטע מבינים געטיטולט אלס „דער גרעסטער וויאלאניסט אין דער וועלט" און דאס איז אהן צווייפעל ניט איבערטריבען. ווער נאר עס האט כאטש איין מאל געהערט קובעליס'ען

יאהאן קובעליק.

שפיעלען דער וועט קיינמאל דעם איינדרוק וואס אויף איהם האבען געמאכט די ערהאבענע טענער וועלכע דער וועלט בעריהמטער קינסטלער האט פון זיין פידעל ארויסגעבראכט, ניט פערגעסען.

קובעליק מאכט יעצט זיין פיערטען טור אין אמעריקא און עס איז פון גרויס וויכטיגקייט דאס יעדער זאל זיך בעזארגען בעצייטענס מיט טיקעטס. זעהט דעם אדווערטייזמענט אויף דער לעצטער פיידזש.

פערלאנגט בוקוואלד'ס ברויט

די בעסטע און ריינסטע, געמאכט אונטער די סאניטאריום לאוס. יעדער איז ווילקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.

123 Salter Street
Phone St.-Jhon 1655

גרויסע גענז און ביליג.

יעצט איז די צייט צו האדעווען גענז פאר'ן ווינטער און דאס בעסטע פלאץ אויף צו בעקומען איז ביי די

סיטי פראדוס קאמפאני.

אויך קאטשקעס און טשיקענס, פרישע געלעגטע אייער אלעס צו די ביליגסטע פרייזען. פהאן גערי 3379
84) 456 פאסיפיק עוו.

אין דער היברו סקוהל.

א ספעשעל מיטינג, איינבערופען פון טשערמאן אף דהי באארד אף עדיוקיישאן מר. טשערניאק, איז אבגעהאלטען געווארען אין אפפיס פון סקוהל זונטאג דעם 5טען נאוו. אין דער אנוועזענהייט פון הרב רבי כהנאוויץ, פרעז. מר. בערג, טרעזש. מר. מילמוט, מר. יאנאווסקי, פרינציפאל מר. א. מ. מאנדעלבוים און די לעהרער פון די ערשטע צוויי קלאססען.

בעשלאסען אז די רעפארט-קארדס זאלען פערטהיילט ווערען צו די שילער יעדער זונטאג.

פארגעשלאגען פון מר. בערג אז דער פרינציפאל זאל בעזארגען אז די שילער פון סקוהל זאלען בעזוכען די בית יעקב שוהל יעדען שבת מברכין ביים דאווענען.

געדענקט אונזער נייען טעלעפאן: סט.-דזשאהן 143

די פאלקס בוכהאנדלונג

ב. מילער און י. הורענוויטש, פראפס.
824 Main Street Phone St.-John 143

AMUSEMENTS.

QUEEN'S THEATRE
SELKIRK AVE.
א הויך פון ליטעראטור, הומאר, געזאנג

היינט פרייטאג דעם 10טען נאוועמבער
בן הדור
אפערעטא אין 4 אקט. פון פר. הורוויץ.

מארגען שבת דעם 11טען נאוועמבער
ר' אבא'לע אשכנזי
לעבענסבילד פון ז. ליבין.

נעקסטען מיטוואך, 15טען נאוועמבער
די אמת'ע קראפט
דראמא אין 4 אקטען פון יעקב גארדין.

פרייטאג דעם 17טען נאוועמבער
דער תלמיד חכם
אין 4 אקטען פון ראקאוו.

שבת אבענד דעם 18טען נאוועמבער
טאטע מאמעס צרות
אין 4 אקטען פון מאקס געבעל.

The Walker CANADAS FINEST THEATRE
פהאן גערי 2520
היינט און מארגען
טהרי טווינס
אב. 1,50$—25 ס. מאטינע 1$—25 ס.
מאנטאג אבענד דעם 13טען נאוועמבער
מאדאם נארדיקא
און אסיסטענט ארטיסטען.
באקס סיטס 4$, ארקעסטער 3$ און 4$
באלקאני סירקל 2.50$, באלקאני 2$,
גאלערי 1.50$ און 1$.
פון 14טען ביז 18טען נאוועמבער
דהי געמבלערס
פון טשארלז קליין.

WINNIPEG
די היים פון די פראמינענטע ארטיסטען
היינט און מארגען:
„סעווען דעיס".
נעקסטע וואך:
שאר עיקערס.
אב. 15 ביז 50 סענט.
מאט. מאנ., דינסטאג, דאנ. און שבת
בעסטע סיטס 25 סענט.

Empress PORTAGE AVE EAST DIRECTION SULLIVAN & CONSIDINE
פון מאנטאג, 13טען נאוועמבער
עי נייט אין פארים סטיישאן
15 מיידלעך אלס אנטהיילנעהמער
וואלטער און לעסטער
לאנדאנער וואדעוויל ארטיסטען.
פערנאנדעז מריא
גוטע מיוזיקאל ארטיסטען.
נעד קארק נארטהאן
און ארידזשינעלע סאנגס.
מארשאלס ארקעסטער
און מואווינג פיקטשורס.
מאטינע טעגליך, 10, 15 און 25 סענט.
2 מאל אב. 10, 20, 25 און 35 סענט,
סיטס בעשטעלט מיין 2030

BIJOU THEATRE.
היינט און אלע טאג ערשטער גאנג
פון פאטא פלעיס
פראגראם ווערט געביטען
מאנטאג מיטוואך און פרייטאג.
שעהנע סאנגס ווערט געגעבען.
א ריכטיגער טהעאטער וועלכער
גיט א ריכטיגע שאו.

ROYAL THEATRE
הויכע קלאס בילדער און נייעסטע סאנגס
פראגראם געביטען 3 מאל א וואך

ELITE THEATRE
קאר. פארטידזש און סמיטה
הויכע קלאס בילדער. (264
פראגראם געביטען 3 מאל א וואך.

דאס ברויזענדע לעבען

ראמאן פון ב. גאלדשטיין.

(28טע פארטזעצונג).

37.

יענע נאכט איז מארקוס ניט געשלאפען. ער איז געזעסען נעבען איהר אויף זיין בעט, האט זי גענלעט איבער'ן קאפ, האט אלע ווײלע צוגעלעגט זיין ווארימע האנד צו איהר ווארימען שטערן, האט איהר פעסטער געדריקט דעם פענגער מיט אייז צום קאפ און פון איהר די אויגען ניט אראבגענומען.

דער דאקטאר האט געזאגט אז עס איז א גאר נים. איהר איז עפּעס ניט גוט געווארען מסתמא. עס וועט פאראיבער.

וואלט עס געוועזען פאסירט ביי איהר אין צימער, וואלט זיך מארקוס טאקע ניט געוועזען געשראקען. טאקע א העלד, א העלד און דאך גע'חלש'ט. אבער ווי קומט זי צו איהם אין קאבינעט?

דער געדאנק האט איהם ניט געלאזט רוהען. וואס האט זי זיך אזוי גע־טוליעט צו איהם ווען מען האט זי דערמינטערט? ווארום איז ביי איהר אין צי־מער אלעס צוזווארפען און צושליידערט? וואס איז געשעהען? האט זי זיך פאר עפּעס דערשראקען, אדער איז איהר ניט גוט געווארען, האט זי דאך געקענט איהם, צי די דיענסט ארייגרופען'.

דער דאקטאר זאגט אז דאס איז ניט קיין חולאת אזא. אבער ער ווייסט דאך ניט פון דעם רעטעניש; ער קעהר אוודאי מיינען אז דא איז איהר שטענדיג צימער און אז דא איז איהר ניט גוט געווארען.

ער האט מורא א ווארט צו רעדען. זאל זי זיך ניט אויפרעגען. ער האט מורא אויף איהר זאגאר צו קוקען. עפּעס איז איהר בליק אומגעפּיטען, עפּעס קוקט זי מיט אזא קינדערשען, בעטענדען בליק אז עס רייסט איהם דאס הארץ. ער האט זיך געהאט געזעצט אויף א שטוהל נעבען איהר בעט, אבער זי האט איהם מיט דער האנד געוויזען נעבען זיך און ווען ער האט זיך אויפ'ן בעט גע־זעצט, האט זי איהם אנגענומען ביי דער האנד און גענלעט און גענלעט.

יעצט ליעגט זי רוהיג און קוקט אויף איהם.

— וואס איז געוועז, מארקוס? — פרעגט זי איהם שטיל מיט א'שוואכען קול.

— גאר ניט — זאגט מארקוס און האט מורא זיך צו בעגעגנען מיט איהר בליק — גאר ניט, עס איז דיר ניט גוט געווארען מסתמא.

— הם... ניט גוט געווארען?

זי שווייגט א ווײלע און פרעגט ווידער:

— ווייסט אימיצער?

— ניין, בערטהא, קיינער ווייס ניט.

— נו, און די דיענסט?

— אויך ניט, זי איז בלויז געגאנגען צום דאקטאר. איך האב דאך דיך ניט געקענט איבערלאזען.

— עס איז מיר א שאנדע. הערסט, מארקוס, ווי מאכט מען אז דו אליין זאלסט עס ניט וויסען?

— איך ווייס טאקע ניט.

— יא, דו ווייסט ניט. אבער ווייסטו כאטש אז דו ביסט שולדיג?

— איך? האט מארקוס זיך א כאפּ געטהאן, אבער ניט וועלענדיג זי זאל יעצט פיעל ריידען, האט ער צוגעגעבען:

— נו, מיר וועלען נאך מארגען רעדען דערפון, זיי בעסער רוהיג, ווער אנשלאפען.

בערטהא האט לייכט א שמייכעל געטהאן.

— איך האב זיך אפּנים רעכט צוקלאפּט. א מצוה אויף מיר, א מויד געהט ניט צו קיין פרעמדען יונגענמאן נאקטערהייד.

— וואס? — האט מארקוס זיך א כאפּ געטהאן — דו ווייסט יא וואס מיט דיר איז פארגעקומען?

— וואס דען מיינסטו?

בערטהא האט אביסעל ארויפגערוקט דעם פענגער מיט אייז און האט שטיל און גלייכגילטיג, ווי זי וואלט לעזען עפּעס אן ערצעהלונג, איהם איבער־געגעבען אלעס וואס זי האט געפיהלט די גאנצע צייט פון זייער בעגעגנען זיך ביז דעם לעצטען מאמענט.

מארקוס האט געוואוסט אז עס וואלט גלייכער געוועזען זי זאל יעצט ניט רעדען, נור הערענדיג ווי גלייכגילטיג און לאנגזאם זי רעדט און הערענדיג די שילדערונגען אין אלגעמיין וועלכע האבען איהם אזוי איבערראשט, איז ער גע־זעסען און מיט גרויס נייגעריגקייט זיך צוגעהערט צו איהר יעדער ווארט.

ווען זי האט געענדיגט, איז ער נאך אלץ געזעסען אין דער זעלבער פּאזע און זיך ניט געריהרט. מיט די אויגען האט ער זיך איינגעזעסען אין איהר עטוואס בלאסען, נור שעהנעם געזיכט און האט ניט געוואוסט וואס צו זאגען און פון וואס אנצופאנגען.

ער איז א היבשע ווײלע אזוי געזעסען, נאכהער האט ער זיך אויפגעהוי־בען, איז צוגעגאנגען נעהענטער צו איהר צוקאפּענס און האט זי א פרעג גע־טהאן:

— האסטו אמאל א טראכט געטהאן אויך וועגען מיינע קינדער?

זי האט איהם אנגעקוקט מיט איהרע גרויסע, שעהנע אויגען און איהם שטיל געזאגט:

— איך קען זיי ניט.

מארקוס האט אנגעהויבען צו שפּאנען לאנגזאם איבער'ן צימער און א מורא'דיגע בענקעניש האט איהם פלוצים בעהערשט. ווען ער וואלט קענען יעצט זעהען אראנטשיקען; אך, ווען ער וואלט געקענט איין קוק טהאן אויף דאס קליינע, אונשולדיגע נפש'ל, מיט די קליינע, בלויע אויגעלעך! "ביסט א שלעכטער!" — האט איהם א קלונג געטהאן אין די אויערען שמואל'קעס קול־כעל — א שלעכטער!

ערשט צוריק מיט איינע פּאאר שטונדען וואלט ער גאר אהן שום איבער־רעכנונג זיך געפיהלט פאר דעם גליקליכסטען, ווען ער חערט פון בערטהא'ן כאטש איין פריינדליך ווארט, ער וואלט זיך געוועזען געפיהלט גליקליך ווען ער קען צוגעהן נאהענט צו איהר און זי א גלעט טהאן איבער איהרע פוכקענקע, שעהנע באקען. ווען ער האט זיך אמאל פארגעשטעלט: ער געהט מיט בער־טהא'ן געארמט און פיהלט אז דאס געהט ער מיט זיין געליעבטער, איז ער דאן געוועזען דער גליקליכסטער אין דער וועלט. און האט ער דאך פון ערשטען מא־מענט אן וואס ער האט זיך מיט איהר בעגעגענט ניט אויפגעהערט צו דענקען וועגען איהר, און האט ער דאך חייקען אוועקגעשיקט ניט ווייל ער האט פער־שטאנען אז עס איז ניט מאראליש צו פיהרען אזא לעבען, נור איינפאך ווייל צו איהם פלענט זיך אמאל פער'גנב'ענען א געדאנק: בערטהא. און יעצט? גאר נים.

די שעהנע, קלוגע בערטהא, דער איבערמענש וואס האט זיך אפּט אזוי אונ'ברחמנות'דיג געוויצעלט איבער איהם — אט ליעגט די בערטהא און ווארט ער זאל צוגעהן צו איהר, זאל זי ארומנעהמען, זאל זי א קוש טהאן און אפשר זיך אנידערלעגען מיט איהר. און ער איז יעצט אזוי ווייט פון איהר. ער שפּאנט יעצט ארום א קאלטער, אן איבערגערעכענטער און קוקט זיך זאגאר אויף איהר ניט אום ווי געהעריג.

ער בענקט, עס ציהט איהם מורא'דיג דאס הארץ. עס ארט איהם ניט וואס זי ליעגט און ווארט אויף ענטפער. ניין, עס ארט איהם ניט, זאל זי וואר־טען. אבער אָ, ווי עס בענקט זיך. עס ציהט, עס רייסט דאס הארץ. "פאפא, ווען וועסטו קומען, פא־פא?"

— דו ווייסט, בערטהא — האט מארקוס זיך פלוצים געווענדעט צו איהר — עס איז א גרויסע פראגע, זעהר א שווערע פראגע.

בערטהא איז געווארען אויפגעקאכט. איהר געזיכט איז געווארען בלאס ווי דער טויט, איהרע אויגען האבען מיט פייער געבליצט, זי האט א כאפּ גע־טהאן דעם פענגער מיט אייז און האט איהם א שליידער געטהאן אן דער ערד, האט זיך א ריס געטהאן פון קישען און איז געבליבען זיצען מיט די נאקעטע אקסלען, וועלכע האבען געציטערט פון די נאסע האאר וואס זיינען אראבגעפא־לען אויף זיי און פון דער מורא'דיגער אויפרעגונג וואס האט זי איינגאנצען אויפ־געברויזט.

— וואס איז שווער? — האט זי קוים ארויסגערעדט און מיט איהרע ווילדע בליקען דורכגעדרונגען מארקוס'ען, וועלכער איז א דערשראקענער ווי פערגליווערט געבליבען שטעהן און ערווארטעט א קאטאסטראפע — וואס איז שווער? וואסער פראגע? דענקסטו צוריק צו פערניכטען דאס וואס איך וויל מיט מיין בלוט בויען? ליעבסטו מיך? איך פרעג: ליעבסטו מיך? אדער דו מיינסט אז א מיידעל וואס פאלט אין אנמאכט איז שוין ניט פעהיג ארויסצורייסען און אויסצוואורצלען אלע איהרע געפיהלען. אלע. אלע. וואס איז די שווערקייט? פאר 25 רובל קענסטו צוריק דא האבען חייקען און זי וועט דיר ווידער קאכען קאשע מיט יוך.

מארקוס איז ביי איהרע לעצטע ווערטער נאך בלאסער געווארען. ער האט זיך פערשעהמט און זיינע אויגען אבגעווענדעט פון איהר.

זי האט זיך אניעדערגעווארפען אויפ'ן קישען, האט שווער געאטעהמט און מיט פאנאנדערגעריסענע אויגען געקוקט אויף דער סטעליע.

(פארטזעצונג פאלגט).

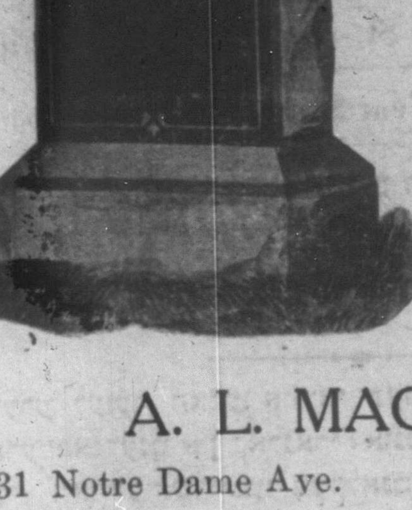

ווילט איהר קויפען א

מאנומענט

אדער א טאוועל שטיין איז יעצט די צייט.

אונזער סטאק איז גרויס און איבערפילט. וועגען פרייז קומט צו אונז איידער איהר נעהמט ערגעץ אנדערש. פאר דער אר־בייט און אויפצושטעלען די מצבה גאראנטירט

A. L. MACINTYRE

231 Notre Dame Ave. Phone Garry 1988

סטים שיפּ טיקעטס

און אויסלענדישע אויספּייטונגען.

מאקס האפמאן, אגענט.

805 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 273

וואטשעס און דזשולערי.

וויניפּעגער אידען! וואלט איהר געוואלט זעהען אייער פעלער וואס איהר מאכט אימער ביי זאגען אז איהר ווערט גענארט פון א אידען ווען איהר קויפט עטוואס? קומט צו

ס. ווײנער אין 703 מיין סטריט

ווען ניט צופריעדען, גיב איך צוריק דאס געלד.

JOS. COHEN & ISIDOR FREEDMAN

51 טשארלס סט. אדער 119 לאסטעד גאראנטירען די בעסטע בעהאנדלונג אין מואווינג דזשאפּס און באגאזש טראנס־פערן. גיט אונז א טרייעל.

525]

The McKinley Transfer Co.

קאר. קינג און רופערט

אפיס פהאן נעררי 2560 און נעררי 2508

פיאנא מואווינג ספּעשיל.

מעביל און באגאזש טראנספערס. (524

קליידער מאכען מענשען!

ווען איהר ווילט מאכען אייערע מלבושים, זיי זאלען פּאסען און פּיטען גוט, דאן מאכט אייערע קליידער ביי אייער אלט בעקאנטען

L. BOOKE

262 עלים אווע. פהאן מיין 7926

א. סילבער

פּלעכער, מאכט אלערליי פּארניסים רופינגס, סילינגס א. ד. ג.

72 דערפי סט. פהאן סט.-דזשאן 775

גוטע און שעהנע שיך צו מעסיגע פרייזען

קריגט איהר ביי

ל. ספּיזזאק

577

Selkirk Ave.

זייט אונאבהענגיג מענער!

לערנט די פּארבער טרייד. בלויז 2 מאנאט די לעהרע. געזיכערט מיט א שטעל פון 14 ביז 20 דאל. וועכענטליך. מיר האבען הונדערטע לאקיישאנס וואו איהר קענט מאכען א ביזנעס פאר זיך. א גרויסע פאדערונג פיר באַרבערס. טעלעפאנירט אדער שרייבט נאך א קאטאלאג צו

125

MOLER BARBER COLLEGE

פּאסיפיק עוו. און קינג סט. וויניפּעג

SYNOPSIS OF CANADIAN NORTH-WEST LAND REGULATIONS.

Any person who is the sole head of a family or any male over 18 years old, may homestead a quarter section of available Dominion lands in Manitoba, Saskatchewan or Alberta. The applicant must appear in person at the Dominion lands agency or sub-agency for the district. Entry by proxy may be made at any agency under certain conditions, by father, mother, son, daughter, brother or sister of intending homesteader.

Duties—Six months residence upon and cultivation of the land in each of three years. A homesteader may live within nine miles of his homestead on a farm of at least 80 acres, solely owned and occupied by him or his father, mother, son, daughter, brother or sister.

In certain districts, a homesteader in good standing may pre-empt a quarter section alongside his homestead. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of six years from date of homestead entry, including the time required to earn homestead patent, and cultivate fifty acres extra.

A homesteador who has exhausted his homestead right and cannot obtain a pre-emption, may take a purchased homestead in certain districts. Price $3 per acre. Duties—Must reside six months in each of three years, cultivate 50 acres and erect a house worth $300.

Coal—Coal mining rights may be leased for a period of 21 years, renewable at an annual rental of $1 per acre; not more than 2,500 acres shall be leased to one individual or company. A royalty at the rate of five cents per ton shall be collected on all merchantable coal mined.

W. W. CORY.
Deputy Minister of the Interior.

N.B.—Unauthorized publication of this advertisement will not be paid for.

געדענקט אונזער טעלעפאן:
סט.-דזשאהן 1454

וואטשט דיעזען פלאץ!

ALFRED JACKSON

Suite 3, 522 Main Street

522] Phone Garry 3076

E. G. SHERWOOD

ארכיטעקט

3 קאמענוועלטה בלאק

522 מיין סט. פהאן גערי 3076

OCCIDENTAL HOTEL

ד. און נ. ריפשטיין, פראפּ.

קארנער מיין סטריט און לאגאן עוועניו

איינציגער אידישער האטעל אין וויניפּעג

ערשטע קלאסע רומס, אפּ-טו-דייט מאהלצייטען.

די וויניפּעג ווײן קאמפּאני

די בעסטע ליקער סטאר אין שטאדט, וואו איהר קריגט וויין, ביער און שנאפּס צו די מעסיגסטע פרייזען.

קארנער מיין סטריט און הענרי עוועניו

פהאן מיין 40 ..ן. פינקעלמאן, פראפּ.

בעקאנטמאכונג.

אין מיין סטאר קריגט איהר די בעסטע געטרענקע צו די מעסיגסטע פרייזען.

DOMINION LIQUOR HOUSE

א. לעכטציער, פראפּ.

613 מיין סטריט פהאן מיין 2170

א גוט גלעזיל משקה וואס זאל צו־געהען אין יעדען אבר קריגט איהר ביי

ריפשטיין און קאמפּאני

706 Main St. Phone Garry 4296

דרעווריס

רײזדוואוד לאגער

די בעסטע אין מארקעט

געמאכט ביי די בעוואוסטע

Golden Key Brand Aerated Waters Alea and Stout

Winnipeg, Man.

פאר פיינע לאונדרי ארבייט טעלעפא־נירט נעררי 400 אדער 401 צו דער

Rumford Sanitary Laundry, Ltd.

קאר. האם און וועלינגטאן סט.

The Modern Laundry & Dye Works Co., Ltd.

עקספּערט וואשערס, קלינערס פארפּערס

309-315 הארגרייוו סט.

לאנדרי פהאנס מיין 2300 און 2301

קלינינג און פארפּער פהאן מיין 1457

The Empress Laundry Co.

ווילט איהר זיין פאלקאם צופרידען־געשטעלט? טעלעפאנירט און מיר שי־קען גלייך נאך אייער באנדעל, ערשטע קלאסע מאשינערי.

74-76 אייקינס פהאן סט.-דזשאן 300

ווען איהר ווילט סיינס אין פערשיע־דענע שפּראכען, פּיינטינג און דעקא־רייטינג, פערגעסט ניט אייער אלט בעקאנטען

L. SEGAL

190 Sutherland Avenue

וואס טויג איך א דאקטאר?

איהר דארפט א שוסטער, ווייל אייערע שיך זיינען אלט און קראנק. איך קאן זיי מאכען געזונד און ניי, איך מאך פון אלט ניי, פון קרום גלייך. אלע סארטען מענער, פרויען און קינדער שיך. אלעס וואס קומט אריין אין מיינע הענד געהט ארויס א לייט.

R. MILKER 825 Main St.

Dr. G. KALICHMAN

אידישער דאקטאר דיפלאמירט אין רוסלאנד, דייטש־לאנד און קענעדא. ספעציאליסט אין הויט און געשלעכטס קראנקהייטען, אקושאר און אויך קינדער קראנקהייטען. אפיס שטונדען: 9—11, 1—4, 6—9

453 Selkirk Ave. Phone St.-John 1772

DR. C. S. SMYTH OF CHIROPODY

גיט מאמענטאלע הילף פאר הינער אויגען, בארא־דיוועקס און אלערליי פיס קראנקהייטען. אפיס שטונ־דען: פון 9 אוהר פריה ביז 6 אוהר אבענד טעגליך, שבת פון 9 אוהר פריה ביז 8 אוהר אב.

131)

Suite 2, Stobart Block 290 Portage Avenue

Phone Main 1738

מארטין סמיט

דענטיסט.

פעיר בעירן בלאק

קאר. מיין און סעלקירק עוו.

ספעציאליסט אין גאלד פילינג, קראון און ברידוש ארבייט, ציהען ארויסגענומען אהן שמערצען, אייערע יאסלעס ווערען ניט גע־שוואלען און איהר ליידעט ניט קיינע וועהטאגען.

MARTYN F. SMITH

Cor. Main and Selkirk

Phone St.-John 1615 Res. M. 6462

אפען אבענד פון 7 ביז 9.

רעוו. שאול שאָר

חזן, שוחט, מוהל ומסדר קדושין

לאנג יעהריגע פראקטיק שפּיעלט א גרויסע ראלע איבעראל, ווער שמועסט ביי א מוהל. ווען איהר ווילט א מוהל מיט איבער 22 יאהר פראקטיק דאן פהאנט אב צו

Rev. S. SCHORR

PHONE ST.-JOHN 593 19 GUNN BLK. JARVIS AVE.

D. ABRAMOVICH

ארכיטעקטאר

און סופעראינטענדענט

505 מעקינטייער בלאק פהאן מ. 1978

Meyerowitz & Cohen Bros.

די איינציגע אידישע דזשענעראל קאנ־טראקטארס און בילדערס אין נארד ענד

683 אלפרעד עוו. פהאן סט.-דזשאן 612

אַ באַ ווערט געפּאַדערט

זיך ווענדען אין אפיס פון

„קענעדער איד".

אונזער נייער טעלעפאן איז:
סט.-דזשאהן 1454

PROFFESSIONAL COLUMN

ס. הארט גרין

פון

CHAPMAN & GREEN

אדוואקאטען און נאטאריוס

אין 1010 מעק'ארטהור בילדינג

קאר. מיין און פארטיידזש עוו.

Phone Main 7370

R. A. W. Magnussen, M. A.

רעכטספערטיידיגער, אדוואקאט א.ז.וו.

925 מיין סטריט וויניפּעג

אפען פון 1-2 און 5-6 אוהר נ.מ. אדער אויף בעשטעלונגען צו יעדער צייט.

H. G. ROSE & CO.

בענקערס. שיפסקארטען און געלד שיקען אין אלע טהיילען פון דער וועלט. שיפסקארטען אויף אויסצו־צאהלען פאר די יעניגע וועלכע קענען ניט צאהלען קיין קעש. ריעל עסטייט, נאטארי פובליק, אינשורנס

873 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 2030

T. S. EWERT

בּאריסטער און סאָליסיטאר.

רעדט אלע אויסלענדישע שפּראכען. נעהמט אויף קליענטען ביי זיך אין אפיס פון 8.30 מארגענס ביז 9 אוהר אבענד.

522)

873 מיין סט. פהאן סט.-דזשאן 2030

דר. א. בערקאוויטש

נעהמט אויף קראנקע ביי זיך צו הויז פון 1 ביז 3 אוהר נאכמיטאג און פון 6 ביז 8 אוהר אַבענד

Dr. A. BERCOVICH

360 Selkirk Ave. Phone St.-John 1652

Dr. C. W. GREEN

מעדיצין און כירורגיע.

ספּעצ.: קינדער און פרויען קראנקהייט.

אפיס: 309 ענדערסאן בילדינג פהאן מיין 7886

רעזידענס: 757 מעקמיליאן עוו. סט.-רודזש 679

Dr. G. P. BERMAN

אויגען, נאז און האלדז קרענק.

222 SOMERSET BLOCK

אפיס שטונדען: 1—4 טעגליך. 7—8 מאנטאג, מיט־וואך און פרייטאג. הויז שטונדען [ברומפּ בלאק] 4—6 טעגליך. 7—8 דינסטאג, דאנערשטאג און שבת

133] ברילען געפּאסט.

Drs. Rombough & McGillvray

וועטערנערע דאקטוירים, ספעציאליס־טען אויף היילען קראנקע בהמות, פערד

קינג און דזשיימס פהאן נעררי 2132

265] אפיס שטונדען פון 1—4

פּאַטראָניזירט אונזערע אַדווערטייזערס.

THE CANADIAN ISRAELITE
DER CANADER YID.
The only Jewish Weekly in the Dominion of Canada.
B. GOLDSTEIN, Editor.
Canadian Israelite Publishing Company.
823 Main Street Phone St.-John 1454 Winnipeg, Man.
Subcription: 1 Year $1.00, 6 Months 60c.
וויניפעג, פרייטאג י"ט חשון, תרע"ב.

א טרייסט ווארט.

אונזערע לעזער האבען אוודאי בעמערקט דעם בריעף פון ה' קופער (אונזער קארעספאנדענט אין קאלגארי) אונטער דעם נאמען ,צו אונזערע רבנים און מנהיגים', וואו דער שרייבער בעקלאגט זיך אויף די ,רעליגיעזע פארשטע-הער' אין דער וועסט און אין א זעהר פערביטערטען טאן ווענדעט ער זיך צו די רבנים אין דער איסט, אז זיי, אדער דער ועד הרבנים זאלען עפעס טהאן דערין.

עס ווייס אבער נים דער שרייבער פון יענעם בריעף אז אין אמעריקא, וואו שמועסט אין די סטייטס און זאגאר אין די שטעדט, וואו דער ,ועד הרבנים' האט זיינע מיטגליעדער, זאגאר אין די גרויסע אידישע קהילות עקזיסטירט אט דיזע ,רעווערענד-מגפה', וועלכע איז ווייט נים קיין עהרע פאר דאס אמעריקא-נער רעליגיעזע יודענטהום.

עס זיינען פאראן דארטען פיעלע שוחטים און מוהלים, וועלכע זיינען אין פולען זינען פון ווארט ביזנעס לייט. דאס איז ביי זיי א פראפעסיאן ווי שוסטע-ריי, שניידעריי אדער באנדעריי. צי זענט איהר פרום, אדער איהר זענט נים פרום, דאך עקעלט אייך אפ אט די מוהל-ביזנעס אין אמעריקא: פיעלע מוהלים אין אמעריקא ווילען אין קיין פאל נים דערלאזען אז דאס קינד זאל גע'מל'ט ווערען אין א טאג פון מיטען דער וואך. ער וועט שוין דערפאר אויסזוכען א תירוץ, און אפלעגען דעם ברית ביז זונטאג. און זונטאג, ווייס ער, ברענגט א ברית אריין מעהר עטליכע דאלאר. ,ביזנעס יו נאו!' אז עס איז דאך פארט א דין פון התורה ,וביום השמיני ימול בשר ערלתו' גו האט איהר ביי איהם אן עולה.

די רבנים שווייגען. ווארום? — ווער קען עס וויסען? מיר שטויסען זיך בלויז אן אז אין דעם שווייגען פון די רבנים זיינען שולדיג די קהילות וועלכע האלטען אויס די רבנים. א רב אין אמעריקא מוז צום גרויסען בעדויערען אויך זיין א ביזנעס-מאן. זיין שטעלע איז אן אונזיכערע, חזקה שפיעלט דא א קליינע ראלע און ביי דער קלענסטער אונצופריעדענהייט איז רעכט אז א פאאר יונגא-טשעס זאלען — אויס רוגז און להכעיס דעם רב — ברענגען עפעס אן אנדער ,רעבטשיק', א קאנקורענט. און אום דאס צו פערמיידען מוז אן אמעריקאנער רב פערשווייגען פיעלע עולות, נים נור פון די בעלי בתים נור אויך פון זיינע ,פארנעסעס' די שוחטים וועלכע זיינען אלע מאל מעהר אין צאהל און הגם אויך פערמעגליכער פונם רב.

אט אזוי האלט עס מיט אונזערע ,רעליגיעזע פארשטעהער' אין אמעריקא.

נאטירליך זיינען פאראן אויך אויסנאהמען. מיר מיינען נים צו זאגען אז איבעראל איז דער מצב אזעלכער. דאגעגען מיר וויסען דאס פילע גאנץ קליינע שטעדטליך אין דער וועסט, קלענערע שטעדליך ווי קאלגארי, פערמאגען גאנץ אנשטענדיגע שוחטים און מוהלים. דער שרייבער פון דיעזע צייל ען האט אויף זיין טור אין דער וועסט אנגעטראפען שוחטים און מוהלים אין גאנץ קלייניגקע קאנטרים, מיט וועלכע עס וואלט זיך נים בעדארפט שעמען א פיעל גרעסערע קהילה ווי אפילו קאלגארי. און נאך א זאך: מיר האבען געהאט א געשפרעך מיט א שוחט-מוהל וועמען מען האט געוואלט ארויסנעהמען קיין קאלגארי און ער האט ערקלעהרט אז די קאלגארי'ער קהילה וויל האבען א ,כל-בו'ניק' און דערצו נאך פאר אזא קליינע געהאלט דאס נים זיין דערצו א ריעל עסטייטניק, א בלא-פער און א מחלל שבת, איז גאר נים מעגליך. ווען קאלגארי וויל האבען א רעלי-גיעזען פארשטעהער, וואס זאל קענען צוספלען אויף אלע כלים: א שוחט, א חזן, א מלמד, א מוהל, א רב, א מסדר קדושין, א בעל קורא, א פרעדיגער, א תוקע א. ד. ג. אויב קאלגארי וויל אזא מושלם — ווייס זי נים אפנים פון דעם וועלט ווערטיל: ,אלעס אין איינעם איז נישא ביי קיינעם'. ביי א ,כל-בוניק' וועלען זיי קיין איינס נים געפינען. און אויב אפילו זי וועט יא געפינען אזא אונמעגליכקייט וועט ער נים לויפען קיין קאלגארי פאר אזעלכע קליינע שכירות.

דאס נארישסטע אבער איז דערביי וואס מען דענקט אז אין דער איסט אדער אין אנדערע גרויסע אידישע שטעדט זיינען סתם די רעליגיאזע פאר-שטעהער כלו צדק. דאס איז א גרויסער טעות, דאגעגען אין די גאר גרויסע אידישע שטעדט אין אמעריקא זיינען — ווי געזאגט — פיעלע פון די שוחטים, ווער שמועסט מוהלים, אזעלכע געשייטע ביזנעס לייט דאס א קאלגארי'ער ,רעווערענד' מעג ביי זיי הייצען אין הרובע.

זאל דאס זיין א טרייסט פאר מר. נחשת.

די אומזיסטע מורא פון אייראפא פאר כינא.

אייראפא קוקט מיט שרעק אויפ'ן ווייטען מזרח וואס ערוואכט צו פאלי-טישען און קולטורעלען לעבען. זי זעהט פאראויס די שרעקליכע ,געלע געפאהר' וואס קען קומען פון כינא מיט איהר 400 מיליאנינער בעפעלקערונג. כינא האט זיך אויפגעכאפט פון איהר טויזענד יעהריגען שלאף, דאס פאלק פא-דערט און די רעגיערונג זאגט צו. שקלאפעריי איז דארט אפגעשאפט גע-ווארען, מען רעפארמירט די ארמעע, מען פיהרט דורך באהנען, מען גרינדעט פאבריקען און די אייראפעאישע קול-טור דרינגט אריין וואס ווייטער אלץ טיעפער. מען שמועסט שוין זאגאר פון רעפובליק. צוזאמען מיט דער קולטור וואקסט אבער די שנאה צו אייראפא מיט איהרע קולטור טרעגער, וואס הא-בען געמאכט די ,אונטערהימלישע מלו-כה' צו שאנד און צו שפאט און זיינען גרייט זי צו צושלעפען שטיקלעכווייז.

אזוי מיינט מען אין אייראפא. אנ-דערש אבער קוקען אויף דער פראגע די וואס זיינען בעקאנט מיט'ן ווייטען מזרח בכלל און כינא בפרט.

אין ,רעווי דע דיי מאנד' געפינען מיר אן אינטערעסאנטען ארטיקעל פון איי-נעם וואס שילדערט די ,אונטערהימלי-שע אימפעריע' אין זעהר שווארצע פארבען.

פאר'ן אייראפעער וועט עס זיין אונ-גלויבליך, אבער דאך א פאקט אז אין דער כינעזישער שוהל, פון דער ניעדע-ריגסטער ביז דער העכסטער, ווי אין דער כינעזישער בילדונג און וויסענ-שאפט פעהלט לחלוטין דער לימוד א ר י פ מ ע ט י ק. מען רעדט שוין נים פון פיזיק, נאטור וויסענשאפט און ז. וו. דער כינעזישער געלעהרטער אפילו ווייס פשוט נים אז עס איז פאראן אויף דער וועלט כללים פון חשבון'ען, חיבור, חיסור, כפל, חילוק. מיט אזעל-כע שטותים פערנעהמט מען זיך נים אין כינא. די גאנצע וואויל געלערנט-קייט בעשטעהט נור אין ,ליטעראטור', אין בקיאות אין אלטע ספרים. די פע-דאגאגען בעמיהען זיך נור צו ענטוויק-לען ביי זייערע תלמידים דעם זכרון און דעם ווילען צו חזר'ען מיט התמדה.

די כינעזישע שריפט איז ווי צוגע-פאסט צו אזא סיסטעם. דאס כינעזישע כתב האט נים קיין אלף בית מיט איינ-צעלנע אותיות, נור יעדעס ווארט האט זיין ספעציעלען צייכען.

דער לעהרער גיט דריי ווערטער ציי-כען און אלע תלמידים שרייען אויפ'ן קול אזוי לאנג, ביז זיי חזר'ען עס איין. דאן בעקומען זיי אנדערע ווערטער, און אזוי כסדר, ביז מען חזר'ט איין די עברי פון א גאנצען בוך. דעם אינהאלט פער-שטעהען זיי שלעכט, ווייל די ביכער זיינען געשריבען אין א הויך ליטערא-רישער מליצה שפראך.

און אזוי לערענט מען יאהר איין, יאהר אויס, אהן וואקאציעס, אהן בין-הזמנים, חוץ עטליכע גרויסע ימים טובים אין יאהר. ערשט אין די העכערע קלאסען הויבט דער שילער אן צו לער-נען זיך שרייבען, אויסדריקען זיינע גע-דאנקען אויפ'ן פאפיער.

אין דער הויכשוהל געהט מען דורך די אלטע קלאסיקער — קאנפוציוס מיט זיינע מפרשים — אלץ מיט דעם זעל-בען סיסטעם פון חזר'ען. אנקומען אין הויכשוהל איז זעהר שווער. נאך שווע-רער איז אויסצוהאלטען דעם עקזאמען און בעקומען דעם דאקטאר טיטול ,לאווריאט'. דער עקזאמען קומט פאר אין קייזערליכען הויף מיט גרויס פא-ראד. א קאלעגיום פון ספעציאליסטען געלעהרטע און פאעטען פערהערען דעם וואס ענדיגט, וועלכער מוז אויסער אנ-דערע ספרים, קלאהר זיין אויך מיט די ,21 געשיכטען' — א ווערק לערך פון 3264 בענדער, פערפאסט פון 24 פערשיעדענע פערפאסער.

ביים גרעסטען מתמיד וואלט גע-פלאצט די געדולד און קיינער וואלט נים בעוויזען אויסצוהאלטען דעם עק-זאמען, ווען די כינעזער חכמים וואלטען עס לכתחילה נים בעווארענט: מען קויפט אונטער די מאדארינען און די עקזאמענאטארען. אויך יעדער אמט ווערט געקויפט פאר גוט געלד. טהייל-ווייז פאר מזומן, טהיילווייז אויף אויס-צאהלען אין יעהרליכע ראטעס. אזוי ארום ספעציאליזירט זיך דער כינעזי-שער בעאמטער אין ,פראקטישער אריפמעטיק'.

נאך דער יאפאנישער קריעג האט מען זיך גענומען רעפארמירען די שוהלען, אריינגעפיהרען פאר א חוב דעם לימוד פון אריפמעטיק אין די ניעדעריגע שוהלען און פיזיק, געאגראפיע און די ענגלישע שפראך — אין די מיטעל שוהלען. הא-בען אבער פערפעהלט לעהרער און די רעפארמען זיינען געבליבען נור אויפ'ן פאפיער. (אין די שוהלען פון נייעם סיפ לערנען איצט העכסטענס דריי מענשען פון טויזענד פון דער גאנצער בעפעלקערונג).

פון יאהר 1903 אן האט די רעגיערונג אנגעהויבען שיקען יונגע לייט אין אויס-לענדישע אוניווערזיטעטען. עטליכע טויזענד אזעלכע יונגע לייט לערנען איצט אין יאפאן און אן ערך פון צוואנ-ציג טויזענד — אין אמעריקא. די שטו-דירענדע ברענגען אבער צוריק רעוואלוציאנערע אידעען און אגיטירען געגען דער רעגיערונג. די רעגיערונג האט שוין חרטה אויף דער גאנצער קולטורעלער שטרעבונג און וואלט זיך גערן אומגע-קעהרט צוריק צו די אלטע הייליגע יסודות פון'ם עכטען כינעזערטום.

דערפאר האט זיך די רעגיערונג גע-נומען מיט גרויס פלייס צו רעפארמירען די ארמעע. אויך אויף דעם געביעט זעהט מען נים קיין גרויסען ערפאלג. לויט'ן ברייטען רעפארם פלאן האט מען ביזן יאהר 1912 געוואלט רעפארמירען 27 דיוויזיעס און ביז 1920 צו האבען אן ארמעע פון העכער א מיליאן מאן.

דערווייל איז דא סך הכל 12 דיוויזיעס מיט 189 טויזענד סאלדאטען, — אזוי ווייזען די רייסטערס. אבער אין אמת'ן איז דא נים מעהר ווי א דריט חלק דער-פון. אויסהאלטען די ארמעע דארף קאסטען, לויט'ן בודזשעט, 220 מיליאן פראנק יעהרליך. די רעגיערונג האט אבער נים אזוי פיעל געלד און דאס וואס זי האט קלעקט קוים פאר די — נעלמים דאס הייסט פאר די פאפיערענע סאל-דאטען וואס רעכנען זיך נור אין די רייסטערס. די קאמאנדירען פערשפא-רען זיי א טרחה און נעהמען צו די שכירות פון דאס מיליטער פאר זיך. די ווירקליכע סאלדאטען געהען דערום ארום הונגעריג און אבגעריסען.

נים בעסער האלט עס מיט'ן פלאט. כינא האט בעשטעלט אין אויסלאנד א היפש ביסעל גוטע קריעגס שיפען. עס פעהלט נור א קלייניגקייט: אפיציערען און קאמאנדירען. די מכשירים צו'גנב'ט מען דערווייל ביסלעכווייז.

און נים נור אין מיליטער. אלע בע-אמטע ביז איינעם לעבען נור פון גרעפט גנבה און גזלה. געהאלט בעקומען זיי זעהר ווייניג. די 18 וויצע קעניגען למשל בעקומען געהאלט סך הכל צוויי טויזענד פינף הונדערט פראנק יעהרליך, דערצו נאך ביז דרייסיג טויזענד פראנק אויף אויסהאלטען די קאנצעליאריעס און אנדערע הוצאות.

אזעלכע וויצע קעניגען זיינען דא, ווי געזאגט, 18. זיי זיינען די ,גאמעסטני-קעס' אין די 18 כינעזישע פראווינצען. יעדער פון זיי האט אלזא צו שאפען אויף א בעפעלקערונג פון אן ערך 25 מיליאן מענשען (דורכשניטליך) און פיהרען כמעט א גאנצע מלוכה. אויפ'ן כשר'ן אופן דארף יעדער וויצע קעניג אויסגעבען יעהרליך נים ווייניגער פון דריי הונדערט טויזענד פראנק. נאך מעהר מוז ער צאהלען שוחד די העכע-רע מאדארינען אין פעקין, איינקויף געלד בעת ער בעקומט די שטעלע און יעהרליכע קאנטריבוציע, כדי צו בליי-בען אויפ'ן אמט. דאס איינגענע קומט פאר ביי די קלענערע בעאמטע אין א קלענערען מאסשטאב. דער פועל יוצא איז אז פון אלע אפצאהלונגען, שטייער און הכנסות קומט אין שאץ קאמער אריין א צוועלפטע חלק. דאס איבעריגע ווערט צושוואומען ביי די בעאמטע.

נים בעסער האלט עס אויך מיר דער כינעזישער אינדוסטריע און האנדעל.

דער כינעזער איז לחלוטין נים פעהיג צו פיהרען א גרויסע אינדוסטריעלע אונטערנעהמונג.

גלענצענדע געשעפטען מאכען נור יענע אונטערנעהמונגען וואס ליגען אין די הענד פון אייראפעאישע דירעק-טארען און אנגעשטעלטע.

די רעגיערונג בענוצט אייראפעער אין איהרע גרעסטע אונטערנעהמונגען, ווי באהנען, טעלעגראפען ליניען א. ז. וו.

די אייראפעאישע בעלי טובה'ניקעס נוצען אויס די געלעגענהייט און פועל'ן דורך זייערע דיפלאמאטען אלערליי קאנצעסיעס. דא קוקט מען נים אזוי אויף רוחים ווי אויף ,פאליטישען איינ-פלוס' — פערזוכען א נעץ כדי שפע-טער אריינכאפען אין די הענד די גאנ-צע שליטה אין דער רייכער אונטער-הימלישער אימפעריע.

ווי קורצזיכטיג די כינעזער זיינען בטבע, דאך שפירען זיי אז די קולטור טרעגער ווילען זיי לחלוטין איינשלינ-גען. דערפון נעהמען זיך אלע אויפ-שטאנדען און אפטע בלוטיגע ראיאטען געגען די אייראפעער.

די אונטערשטע שורה איז אז כינא איז נים מסוגל צו פערפלייצען אייראפא און בעהערשען זי. די איינציגע ,געלע געפאהר' בעשטעהט דערין וואס אין כינא גופא וועלען די אייראפעער דאר-פען אויסשטעהן נים ווייניג צרות ביז זיי וועלען פון דארט ארויסגעטריבען ווערען.

דער יונגער בוים.

פון ה. גארעלמאן.

נים וויים פון וועג אין פרייען פעלד
דארט בליהט א יונגער בוים,
בעפרייט פון שנעע, פון אייז און קעלט
ערוואכט פון ווינטער טרוים.

ער כאפט פערשעמט א גלעט פון ווינד,
פון שמעטערלינג א קוס,
ער איז שוין רייף, נים מעהר קיין קינד
און קוועלט פון תעם גענוס.

איהם שמייכלען פויגעל אלערליי,
בעזוכען ביהנען פיעל.
ער שטרעקט די ארעמס אויס צו זיי
מיט ליעבע און געפיהל.

נור אט איז פריהלינג שוין אוועק,
נאך איהם דער זומער פראכט;
בערויבט פון אלע פול מיט שרעק.
אט יעצט דעם בוים בעטראכט!

צופריעדען שטעלען זיינע געסט
איז איהם אצינד שוין שווער,
ס'איז קאלט... עס הערשט נור שנעע
און פרעסט,
דערום קיין ליעבע מעהר!...

מענשעלעך.

בלאסע פנים'ער, מאטע אויגען,
יונגענדס אלטע, איינגעבויגען.

אימער מעהר צו ערווערבען,
אימער נאהנט ביז צום שטערבען.

אימער גליקען נור זיי זוכען
און צום אומגליק זיי פערקריכען.

אימער שוואכע אין דעם ווילען
אימער באנגע און פערשפילען.

מיט אידעען און געדאנקען
ווי די בליצען שוין זיי צאנקען.

היימאן סילווער.

א שפאציער.

זיך פערשפעטיגט; טהענקסגיווינג דעי; איך דאנק; ליידיעס פוירסט; מען דארף אייך דערמאהנען; ווי פיי לייטען פיהרט זיך; דער מיס שעהנגאלד'ס פעטש און מעלצער'ס קללות; דער נייער ריח ניחוח; איך רעד דייטש; ,ווארהייט', ,פארווערטס' און באגראוו; איין מאנטרעאלער רפ'ימשיק מיט יתרו'ס געמען; וועמען איך וועל דארפען דאנקען; ווען איך פערגעס זיך.

פון ר' ברוך'ל.

מילא, וואס זאל איך טהאן, אזוי איז עס שוין, איך פערשפעטיגט זיך. טהענקסגיווינג דעי איז געווען פאר אכ-טאגען מאנטאג און איך האב זיך דערמאהנט ערשט יעצט צו דאנקען.

און צו דאנקען, רבותי, האב איך זעהר פיעל: פאר אלעם דאנק איך אייך מיינע ליעבע לעזערינס און לעזער (ליידיעס פוירסט אין אמעריטשקע!) וואס איהר האט געדולד מיך אויסצוהערען אמאל; איך דאנק אייך פאר די דאלארס סובסקריפשאן געלד וואס איהר דארפט יעצט אנהויבען צו טראגען און צו שיקען אין אפיס אריין, (יעדער קלייניגקייט דארף מען אייך רק דערמאהנען!), איך דאנק דעם מילך מאן פאר די באטעלס וואס ער לאזט אלע אין דער פריה איבער און קומט נאר נים נאך קיין געלד (איהר הערט כאטש מר. פוטשער, מר. בעקער און מר. גראסערי מאן ווי לייטען פיהרען זיך!), איך דאנק מיין שכנה פאר די מציאות וואס זי קויפט אלע פרייטאג ביי איטאן'ען און וועלכע זי פרענגט מיר אלע ענטאג אין דער פריה ווייזען; איך דאנק מעלצער'ען פאר די אלע קללות וואס ער האט געגעבען דער מיס שעהנגאלד ביי [illegible] ,עזרא' און דער מיס שעהנגאלד דאנק איך פאר די [illegible] וואס זי האט איהם ,אריינגעכמאליעט' (די הענט זאלען איהר קיינמאל נים וועה טהאן, טאטע, הארציגער פאטער!); איך דאנק די שטאדט טאטעס פאר די געפלאס-טערטע טראטואר'ן וואס זיי האבען איינגעפיקסט אין די סטריטען וואו זיי האבען פראפערטי און פאר די שטאכעט-ליך וואס הויבען זיך שוין אן מיט זייער ריח ניחוח; איך דאנק דעם זעצער וואס האט בסך הכל פאר דעם לעצטען מאנאט איין פארעל מיסטייקס ארויסגעזעצט; איך דאנק דעם ווענע-טעריאנעם רעסטאראנט פאר דאס ג ר י נ ס מיט וואס ער האט מיך געשפייזט און פאר דאס נ ע ל ס וואס איך האב שיעור בעקומען; איך דאנק די מענעדזשערס פון מוווינג טהעאטער פאר די חכמות פון נחום נעגזעלען, וועלכע איך קען קיין עין הרע נאכזאגען ווי א וואסער און פאר דעם מא-ראל וואס איך האב ארויסגעטראגען נאך יעדען שטיק אין היינטיגען סיזאן [די ,יתומה' איז א שפעטערע זאך]; איך דאנק דער נייער גאווערמענט פאר דער פיעל ארבייט וואס זיי האבען שוין ביי זייער ערשטען אריינפאהר אין דער מלו-כה אריין געגעבען צו אונזערע ,ריעל קאנעדיער' ארבייטער; איך דאנק דעם מאנטרעאלער גלעזערנעם ,רעב' פאר זיין חוצפה און פאר זיין ,תנותן תשועה'; איך דאנק מר. נוס-בוים'ען, אייקאווסקין און מר. שעהנגאלד פאר די פאאר דייטשמערישע ווערטער וואס איך האב געכאפט פון זיי [מאודע! ווערגע איהנען! שטערבע, דו מייזיק! ווייגע ניכט מיין אויצהאר! דאס גראסע מישפאט! אפיסכען הארע! שטו-מע דו יונגע], איך דאנק — — —

יא, איך דאנק איטאליען פאר איהר קריכען אויף דער יבשה און כאפען טירקישע קלעפ; איך דאנק טאפט'ען פאר פאר זיין איבעררייסען די פערבינדונגען מיט רוסלאנד; איך דאנק דעם סיטי קאונסיל פאר דער ריינער וואסער און לא-סיינער'ען פאר זיין ריין וואסערדיגע אפערעס; איך דאנק זא-לאטארעווסקי'ן וואס האט נאך איבערגעלאזט אין וויניפעג אפיסעל קידוש און הבדלה און פרענק'ען וואס ער האט דאס אויך נים איבערגעלאזט; איך דאנק דער קאנסערוואטיווער גאווערמענט וואס האט יעצט צוגענומען אפיסעל פסולת פון די ליבעראלע מעמבערס; איך דאנק די קאלגארי'ער אידען וואס האבען זיך געמאכט א בעזאנדער שוהלכעל און די דארטיגע ,רעווערענדס' וואס האבען געמאכט פלאץ פאר אנ-דערע; איך דאנק דעם ,פארווערטס' וואס זי האט געכאפט מילער'ען בלויז אין איין ליגען און דער ,ווארהייט' וואס זי האט ענטדעקט אין ,פארווערטס' בלויז איין ,פראסטיטוטקע' [אוי, ווען בעהיטע נאט מעהר!); איך דאנק באגראוו'ען פאר משלח זיין סטאליפין'ען אויפ'ן עולם האמת; איך דאנק מיין רידזשיינער קארעספאנדענט וואס האט מיר שוין געשריבען א בריעף בלויז אויף 11 זייטען (נים ווי ביז יעצט אויף 13); איך דאנק מיין יארקטאנער מיטארבייטער וואס פערזארגט מיין באסקעט; איך דאנק דער מאנטרעאלער קהילה וואס זי האט איין גלעזער, איין חוצפה'ניק, איין עם הארץ, איין שמיוועל פוצער, איין אונטערלעקער, איין רב מכל הקהילות, איין יאפעדניק — און די אלע אין איין מענשען; איך דאנק אויך דער וויניפעגער קהילה פאר דער נייער תלמוד תורה; איך דאנק מיינע ,חברים' און זייערע ווייבער פאר זייער רכי-לות; איך דאנק מיינע זעצערס וועמענס ציינער זיינען אויף שטויב צוקרישעט געווארען ביי ,איך און זיי'; איך דאנק — יא, איך דאנק — איך דאנק דיר גאטעניו וואס האסט מיך געלאזט דערלעבען צו דאנקען היינט און ווערסט מיך מסתם מיט נאטעס חילף' לאזען דערלעבען צו דאנקען אויך איבער א יאהר.

און אויך דאן וועל איך מסתמא דארפען דאנקען דער קהילה פאר דער נייער תלמוד תורה; די שטאדט טאטעס פאר די אימפרואוומענטס וואס זיי פיקסען איין ביי זיך, אין זייערע גאסען; דעם טהעאטער מענעדזשמענט פאר איב-סען'ס דראמאס וואס זיי האבען אויפגעפיהרט און דעם פוב-ליקום וואס איז געלאפען זעהן דיעזע דראמאס; לאטיינער און זאלאטארעווסקי'ן פאר דאס גוטעס און ערהאבענעס וואס זיי האבען פאר משה'ן געלייסטעט...

יא, כ'האב מורא אז איך וועל דארפען בעדאנקען די זעלבע, וועלכע איך דאנק היינטיגעס יאהר. הלואי וואלט איך שוין בעדארפט בעדאנקען אויך די רוסישע רעוואלוציאנע-רען פאר ניקאלאי'ס נשמה; באראדע'ען פאר אונשעדליך מא-כען בוראסא'ן; שלום אש'ן פאר לאזען מל זיין דעם ,לאנדס-מאן' זיינעם; לבדי'ן פאר לאזען זיך אנפאטשען פון אן אקס-ריסע [מעג זיין א שעהנע און יונגע כאריסטקע...]; די איטא-ליענער פאר לאזען זיך אנפאטשען פון יונגע טערקען און ווימלאו'ס ארבייטער פאר לאזען זיך ברעכען די קעפ פון אי-דישע רעגס פעדלער.

הלואי גאטעניו.

אבער איך ווייס אז מיין ווינשען זיך איז אומזיסט, ארויסגעווארפען. פונקט ווי איהר ווייסט אז ס'איז ארויסגע-ווארפען צו לויפען הערען מגידות; פונקט ווי מר. נחושת ווייס אז זיין בריעף צו די רבנים און מנהיגים איז ארויסגע-ווארפען; פונקט ווי אשדאן ווייס אצינד אז ס'איז ארויסגע-ווארפען זיינע עטליכע ,טולער'; פונקט ווי דער רעדאקטאר פון דער ,גאזעטא קאטאליצקא' ווייס אצינד וואס הייסט זיין ארויסגעווארפען פון א שטעלע און פונקט ווי עס ווייסען דאס זעלבע די זיבען מיניסטארען נעביך, וועה איז מיר.

הערט איהר, דערמאהן איך זיך אן די זיבען מיניסטא-רען וואס האבען נעביך געמוזט אראבנעהמען די טשאטש-קעס פון די היטלען און ווערען אויס קאפעליוש מאכער — ווען איך דערמאהן זיך אן זיי, פערגעס איך צו בעצאהלען מיינע חובות, צו עפענען די טהיר ווען דער בוטשער שיקט א ביל אנשטאט פלייש; איך פערגעס אפילו צו לאכען ווען מעלצער שטעקט ארויס די צונג, אט ווי איהר פערגעסט צו לאכען ווען איהר לעזט דעם ,שפאציער' און וואס ערגער איך פערגעס אפילו וועמען צו דאנקען און וועמען נים צו דאנ-קען. אוי, די מיניסטארען, א רחמנות, א גאטס רחמנות, ווי איהר זעהט מיך א לעבעדיגען.

די חוצפה פון מיסיאָנערע.

פון י. סקלאווער.

לעצטע וואך איז ביי אונז אין ווינ-
פעג אבגעהאלטען געווארען א קאנווענ-
שאן פון מיסיאנערען. מיר וואלטען
אבסאלוט גאר ניט געהאט דאגעגען
אזעלכע קאנווענשאנס, און ניט געשרי-
בען דיזען ארטיקעל, ווען דיזע קאנ-
ווענשאן פון גאטס סטראפטשעס וואלט
ניט געווען איין שטיק גרויסע חוצפה
און אונוויסענהייט און וואלטען ניט
פעגראבען ניין איילען אין דער ערד די
רעליגיעזע טאלעראנץ וואס עס האט
געקאסט טויזענדער מענשליכע לעבענס
ביז וואנען עס איז אויסקעמפפט גע-
ווארען.

עס איז ניט צום ערשטען מאל ווי
מיר אידען הערען פאלגענדע „פערלדי-
גע" ווערטער פון די מיסיאנערען דא,
אין קענעדא: „אז עס איז פאראן אין קע-
נעדא א טהייל אימיגראנטען וואס
שטעהן זעהר ניעדריג קולטורעל און
געהן ניט ארונטער אונטער דער קריסט-
ליכער ציוויליזאציאן — — מיר מוזען
אנשטרענגען אלע אונזערע קרעפטען צו
מאכען זיי פאר ציוויליזירטע מענשען
און זיי אסימילירען".

ארום דיזען פונקט האט זיך געדרעהט
די גאנצע ראד פון דער קאנווענשאן
וואו עס זיינען אנוועזענד געווען מיסי-
אנערען פון קענעדא, ענגלאנד און די
פעראייניגטע שטאטען; דאס איז גע-
ווען דער הויפט פונקט אויפ'ן טאגעס
ארדנונג און די הויפט „פראבלעם" וואס
מען מוז איהר לייזען, ווי יעדער רעדנער
האט צוגעגעבן אין זיין רעדע. דר.
מאטט פון נויארק ווען מען האלט
פאר דעם גרעסטען „אויטאריטעט" אין
דער מיסיאנערען ארבייט פון דער גאנ-
צער וועלט, איז נאך געגאנגען פיעל
ווייטער, ער האט געזאגט „אז אין 10
יאהר ארום וועלען אלע מענשען אויפ'ן
ערד קוגעל שטעהן אונטער די פליגלען
פון קריסטענטהום".

עס איז אלזא גאנץ פערשטענדליך,
ווען איך בעהויפטע אז די קאנווענשאן
וועלכע איז אבגעהאלטען געווארען פא-
רינע וואך אין וויניפעג פון די מיסיאנע-
רען, איז איין גרויסע שטיק חוצפה און
אונוויסענהייט.

שוין פון א לאנגע צייט ווי די מיסיא-
נערען האבען אנגעהויבען ארבייטען
מעשים אין די אידישע קווארטאלען פון

טאראנטא, מאנטרעאל און וויניפעג צו
כאפען אידישע נשמות און זעהענדיג
אזא קלעגליכען רעזולטאט, האבען זיי
אנגענומען גאר אנדערע מיטלען צו
אנצושרעקען די אידישע בעפעלקערונג
אין קענעדא, זאגענדיג אויף אונז אז
מיר זיינען אויסלענדער וואס שטעהן
נידעריגער פון די קריסטליכע איינוואה-
נער און דערפאר טארען מיר ניט קעמ-
פפען געגען די פערשפרייטער פון דער
אמת'ער „ציוויליזאציאן", וואס זיי רופען
קריסטענטהום.

אפער אויב די מיסיאנערען דענקען
אז דערמיט וועלען זיי אונז אפשרעקען
און זיי לאזען אנגעהן מיט זייער טהע-
טיגקייט אונגעשטערט, האבען זיי א
גרויסען טעות, ווייל פאר דער קאנסטי-
טוציאן פון קענעדא איז ניט פאראן קיין
אונטערשיעד פון אידישע און קריסט-
ליכע בירגער, און אויב זיי ווילט זיך
איבערמאכען די קאנסטיטוציאן פון קע-
נעדא פאר א קריסטליכע וועלען מיר
געוויס אנפיהרען א קאמפף געגען זיי
ווען זיי וועלען פרובירען מיט גוואלד
אריינצורייסען זיך אין די אידישע קוואר-
טאלען און פעראורזאכען פאמיליען
טראגעדיעס, דורך זייער פערנארען
קליינע אידישע קינדער מיט קענדיס
און אנדערע שפיעל-צייג. זיי מעגען
פעררופען צעהנדליגע קאנווענשאנס און
בעליידיגען אונז, א טהייל פון קענע-
דער בירגער, אז מיר זיינען פרעמדע אז
מיר שטעהן נידעריגער פון דער קריסט-
ליכער בעפעלקערונג ווייל מיר ווילן ניט
אננעהמען די „תורה" פון דער „דריי איי-
ניגקייט", וועט עס אונז דאך ניט אפ-
שרעקן. ביי יעדער געלעגענהייט וועלען
מיר אנפיהרען אן אפענעם קאמפף גע-
גען זיי. די אידען אין קענעדא זיינען
בירגער גלייך מיט אלעמען וועלכע אר-
בייטען שווער פאר זייער עקזיסטענץ
און העלפען גלייך מיט אנדערע ענט-
וויקלען דאס לאנד. טרויעריג איז נאר
וואס קיין שום פראטעסט האט דיזע
קאנווענשאן ניט ארויסגערופען אין דער
ענגלישער פרעסע; מעהר טרויעריג איז
דאס אונזערע שטאדט-טאטעס האבען
אפיציעל בעגריסט דיזע קאנווענשאן
און גאר ניט געהאט צו זאגען געגען די-
זער בעליידיגונג געגען אונז. מיר קענען
זיך ניט אריינלאזען יעצט אין א דיסקו-

סיאן „אז דער וואס איז ניט קיין קריסט
שטעהט פיעל נידעריגער מאראליש"
מיר וועלען דאס איבערלאזען אויף אן
אנדערש מאל. פארלויפיג וועלען מיר
ווידערהאלען דאס וואס זיי, די מיסיא-
נערען זעלבסט ווייסען דאס גוט נעמ-
ליך: זיי מעגען ספענדען ניט נור הונ-
דערטע און טויזענדע דאלאר פאר זייער
מיסיאן דא אין קענעדא, נאר זאגאר
מיליאנען, וועלען זיי צווישען די אידען
ניט האבען קיין סוקסעס. אט אזעלכע
„מאראליש-נידעריגע" מענשען זיינען
מיר שוין אז מיר וועלען זיך בשום אופן
ניט אויפהויבען אויף אן „העכערע"
מדרגה און ווערען קריסטען.

צו דר. מאטט'ס בעהויפטונג: אז אין
10 יאהר ארום וועט די גאנצע וועלט
זיין קריסטליך, וועלען מיר זיך נאך אומ-
קערען אמאל און זי בעהאנדלען.

פון מיין רייזע אין דער וועסט.

ב) אידענברידזש.

פון ב. גאלדשטיין.

אין אידענברידזש איז פון איין אידי-
שען פארם צום צווייטען ניט נאהענט.
לויט דער לאו מוז יעדער פארמער וואה-
נען אויפ'ן האמסטעד און אבי מען בוי-
עט זיך שוין אויף א הויז, מען שטעלט
אוועק א סטייפעל, מען גראבט אויס א
ברונען — זיצט מען שוין.

מיט דער צייט, קען זיין, ווען די אי-
דישע פארמערס אין אידענברידזש וועל-
לען שוין בעקומען די פאטענטען אויף
זייערע האמסטעדס, וועלען זיי דאן זיך
בויען הייזער אינ'ם שטעדטיל וואס זיי
האבען געקויפט ביי דער גאווערמענט.

אין אידענברידזש זיינען פאראן 58
אידישע פארמערס וואס צעהלען ביז
צוויי הונדערט נפשות. 37 פארמערס
זיינען פאמיליען לייטע און 21 זיינען
סינגעל לייט. קיין מיידלעך זיינען דא
ניטא. ארום אינ'ם געגענד זיינען אויך
ניטא קיין מיידלעך. א היגער בחור
מוז דערום אדער זיך אויסשרייבען פון
ערגעץ א כלה, אדער זי זוכען אין א
גרויסער שטאדט.

עס לעבט זיך דא יעדען פארמער ניט
שלעכט.

יעדער קומט אהער מיט די הוילע
הענט, ווייל כל זמן מען האט נאך א
פאר דאלאר ליגט מען דאך אין
שטאדט, מען פרובירט נאך דאס מזל.

ערשט ווען עס איז שוין כלו כל הקצין
כאפט מען א האמסטעד, ארבייט מען
אב א דריי יאהר, מען בעקומט א פא-
טענט, מען האט שוין אביסעל קעטעל,
אביסעל „כאדאפע", אביסעל עופות, א
פאאר פערדלעך און — דער פארמער
פיהלט זיך בעל הבית וואס האט די
ווערטה אמווייניגסטענס א דריי, פיער
טויזענד דאלאר. יעדען יאהר ווערט מען
אלץ א קלענערער בעל חוב, מען האט
אייגענע מאשינעס און אז מען ארבייט
אב א זומער נעהט מען נאכהער אראב
מיט א אכט הונדערט אדער טויזענד
דאלאר.

עס זיינען דא פאראן אויך פיעלע גוי-
אישע פארמס. קיין פיעל לאנד איז שוין
יעצט אין אידענברידזש ניטא. העכס-
טענס וואלטען זיך נאך דא געקענט
בעזעצען א 15 פאמיליעס.

איך האב געוואלט וויסען וואס דענ-
קען דא די גוים וועגען אידישע פאר-
מערס. איך שטעל אב צוויי יונגע קריס-
טען, ענגלישע און זיי זאגען מיר: „דער
איד איז דערזעלבער ווי אין שטאדט,
דארטען איז ער א צו פלייסיגער
קרעמער אדער ביזנעסמאן און דא איז
ער א צו פלייסיגער פארמער". אידען
וואס האבען אין איין צייט מיט גוים
גענומען לאנד האבען אריבערגעיאגט
די גוים, ווערענד דער קריסט האט 30
אייקער קולטיווירטע לאנד, האט דער
איד 50 און 60 אייקערס. און ווען איהר
נעהמט נאך אין אנבעטראכט אז דער
קריסט האט פערשטאנען צו נעהמען
לאנד וואס איז לייכטער פאר קולטיווי-
שאן, דאן ווערט איהר אייביג נתפעל
פון דעם אידישען פארמער, וועלכער
האט מעהר ענערגיע, מעהר אונטער-
נעהמונגס קראפט און ארבייט פלייסי-
גער ווי דער ניט אידישער פארמער.

א, הימלען! ווער וואלט זיך עס גאר
געגלויבט! א איד וואס האט אין מינסק
צי אין קאוונא געלערענט פוסקים, א
שוואכער, מיט הענט ווי שטעקלעך,
דאלאניעס וואס זיינען גוט צו א צוקא-
פענס, מיט לאנגע, דארע און צארטע
פינגער — אזעלכער נעהמט לאנד אין
איין צייט מיט דזשאהן'ען, א פארמער
בן פארמערס. דזשאהן קען און ווייס
וואס אזוינס לאנד איז, ער קלויבט זיך
דערום אויס לייכטע לאנד. דער איד
ווידער נעהמט לאנד לויט זיינע
מבינות און דאך האט דזשאהן מיט 20,
30 בעארבייטע אייקערס ווייניגער ווי
זיין אידישער שכן.

איהר ווייסט, דזשאהן'ען פערדריסט
דאס: „דער איד איז איבעראל דער זעל-
בער — האט ער מיך געפרובט א שטאך
טהאן — ער איז צו פלייסיג, צו אר-
בייטס פעהיג".

אויף דעם אידען פאלט דאס טאקע
שווערער. דזשאהן האט דאך פארט גע-
זעהען ווי מען מאכט א סטייבעל, ווי
אזוי מען שטעלט אויף א הויז, ווי אזוי
מען האדעוועט פיה און מען איז מגדל
עופות. דער איד האט עס ניט געזעהען
און מוז אלעס דערגעהן פון אייגענער
פראקטיק.

יעצט איז עס שוין פיעל לייכטער.
קומט יעצט אן א נייער סעטלער, לער-
נען איהם די עלטערע, מען ציינט איהם
און מען ערקלעהרט איהם, מען גיט
איהם לעסאנס און מען מאכט איהם
פאר א פארמער.

דזשאהן זעהט ווי ישראליק יאגט
איהם איבער און ער איז ברוגז.

נאטירליך ווערט דער ברוגז באלד
צורינען, פון קיין אנטיסעמיטיזם קען
דא נאך ניט זיין קיין רעדע, דען ערש-
טענס זיינען דא פאראן מעהר אידען ווי
גוים, צווייטענס איז מען ווייטליך איי-
נער פונם אנדערען.

די קינדער ביי די היגע אידישע פאר-
מערס, זיינען שוין נאענט צו דער נא-
טור גלייך מיט די קריסטליכע קינדער.
עס דערצעהלט מיר א איינגעלע — „איך
האב מיין אייגענס געהאט א קליין קעל-
בעלע וואס מיין אנקעל האט מיר גע-
שענקט א פרעזענט און יעצט איז שוין
דאס קע'בעלע א מאמע און באלד וועט
זיין נאך איין קליין קעלבעלע". און דער-
צעהלט האט ער עס מיט א גדלות. פון
א שטאדטישען עושר, וואס בויעט זיך
אויס א פיעל שטאקיג הויז, אויף וועל-
כען ער איז שולדיג מעהר וויפיעל צוויי
הייזער דארפען קאסטען.

די היגע דריי-פיער יעהריגע קינדער
ווייסען אלע תבואות און פרוכטען. ער
ווייסט וועלכעס עס איז האבער, וועל-
כעס ווייץ, וועלכעס איז קארטאפעל,

וועלכעס רעטאך א. ד. ג. זיי האבען ניט
מורא פאר פערד. פאר אקסען. זיי העל-
פען דער מוטער ביים גארטען און דעם
פאטער אין פעלד. זיי געהען בארוועס
און צושטעכען זיך ניט, געהען ארום
פריי האלב נאקעט און פערקיהלען זיך
ניט. צווישען זיך ריידען די קינדער
אויך פון פארמעריי. זיי רעדען פון די
פערד, אויף וועלכע זיי וועלען רייטען;
פון בהמות וואס זיי וועלען האדעווען
און פון פעלדער וואס זיי וועלען בעאר-
בייטען.

צווישען די היגע אידען האב איך
אנגעטראפען איינינע נויארקער באים
וואס האבען זיך דא גענומען האמסטעדס
האבען זיך אויפגעשטעלט הייזער, הא-
בען זיך ערווארבען אביסעל בהמות.
„ווי פיהלט זיך דא א נויארקער ארביי-
טער, א מענש וואס האט זיך געדרעהט
אין קעסעל גרוב, אין דעם נויארקער
מיש מאש? ווי האט ער זיך געפיהלט
די ערשטע צייט און ווי פיהלט ער זיך
אצינד?" עס האט מיך פערכאפט די
פראגע און איך האב זיך אויפמערקזאם
צוגעהערט: „אין נויארק בין איך ניט
זיכער געווען, אין נויארק האב איך ניט
געוואוסט פון מיין מארגען, דארטען
איז מיין לעבען אימער אנגעהאנגען אן
יענעם, דער קלענסטער אונגינסטיגער
צופאל האט מיך געקענט צושמעטערען
און דא בין איך זיכער. איך בין שוין
בעל הבית, איך בין שוין א פערזיכער-
טער און זאגאר מיינע עלטערע יאהרען
זיינען געזיכערט.

וועגען דאס לעבען פון די אידענ-
ברידזשער אידישע פארמערס צווישען
זיך, בין אדם לחברו, וועט זיין כדאי
צו פערנעהמען א גאנץ בעזאנדערען
קאפיטעל, ווייל דאס איז בעזאנדער
אינטערעסאנט.

א „מענש".

(אויס דעם נויארקער שאפ לעבען)

פון ריסיע קאראטקעוויטש.

נייטהען איז געוועזען בעוואוסט אין
שאפ פאר א גראבען יונג. ער האט
שטענדיג בענוצט גראבע, שמוציגע
אויסדריקע און אלע ארומיגע האבען
איהם געהאסט. טאג טעגליך פלעגען
פארקומען געשלעגען צווישען איהם און
די איבריגע ארבייטער. איבערהויפט
האט זיך נייטהען שלעכט בענומען מיט
מיידלעך. ער פלעגט זיי דערגעהען די
יאהרען מיט זיינע מיאוס'ע האנדלונגען
און עקעלדיגע רייד.

ער האט זיך פער'מיאוס'ט ביי די אר-
בייטער אז ניט איין מאל האט זיך גע-
וואלט מיט אמאל אויפשטעהן, אוועק-
ווארפען די ווייסטלעך און איבערלאזען
נייטהען'ען מיט די לעדיגע מאשינען
אין שאפ. יעדער נייער ארבייטער וועל-
כער פלעגט זיך אוועקזעצען נעבען ניי-
טהען'ען פלעגט דעם זעלבען טאג מו-
זען אנטלויפען פון איהם...

דער פארמאן פון שאפ האט לאנג
נאכגעטראכט וואס צו טהאן מיט ניי-
טהען'ען. אוועקשיקען איהם האט ער
מורא געהאט, ווייל ער איז געוועזען דער
בעסטער ארבייטער אין שאפ.

מיט אמאל געהט נייטהען צו צו פע-
ני'ן, א מיידעל וואס האט זיך גערע-
כענט אלס דער „פער" פון שאפ, האט
אריינגעקוקט אין איהר סימפאטהיש
פנים, אין איהרע וונענדליכע, בעוועג-
ליכע אויגען און פערפיהרט מיט איהר
א געשפרעך. תחילת האט ער אנגעהוי-
בען צו איהר ריידען אין זיין געוועהנלי-
כען אונהעפליכען טאן, נאכדעם האט
ער אבגעהאקט אין מיטען און א זאג
געטהאן: „הערט פעני, איז עס אמת?
מען זאגט, איהר זייט א געלערנטע".

— שור, מר. עפשטיין — האט פעני
שטאלץ געענטפערט.

נייטהען'ען איז דער ענטפער געפע-
לען געווארען. אויף זיין פנים האט זיך
בעוויזען א צופריעדענהייט און אין די
ווינקלען פון זיינע ליפען האט זיך גע-
שלענגעלט א שמייכעל.

— און איך, פעני — האט ער איהר
סארקאטיש א זאג געטהאן — איך בין
א גראבער יונג?!

— אה, נא סער, מר. עפשטיין! איהר
זייט א מענש!

נייטהען'ען איז געווארען ווארים. צום
ערשטען מאל האט ער געהערט פון אן
ארבייטס מיידעל „מר. עפשטיין". ער
האט שוין כמעט געהאט פערגעסען אז
ער האט א צווייטען נאמען. מעהר ווי
אויפ'ן „פיי ענוועלאפ" האט ער קיינמאל
זיין צווייטען נאמען ניט געזעהען.

ביז דיזען געשפרעך פלעגט נייטהען
בעהאנדלען פעני'ן ווי אלע אנדערע
מיידלעך. ער פלעגט פון צייט צו צייט
אריינווארפען אזא גראבען אויסדרוק אז
פעני'ן פלעגט פינסטער ווערען אין די
אויגען...

פון יענעם טאג אן זייט זיי האבען
זיך דורכגערעדט איז נייטהען געווארען
אביסעל ווייכער. ער האט דערפיהלט
אז „נייטהען" איז א גראבער יונג, א
מיאוס'ע בריאה און אז „מר. עפשטיין"
איז העכער פון א געוועהנליכען אפריי-
טאר. והא ראיה, פעני אליין האט דאך
געזאגט און פעני איז דאך א געלערענ-
טע, א מיידעל וואס לייענט פייפערס...

נייטהען איז פלוצים אומגעביטען גע-
ווארען. ער האט אנגעהויבען אריינצו-
קומען צו דער ארבייט מיט שטילע
טריט, אבגעבען יעדען א רוהיגען גוט
מארגען און זיך שטיל אוועקזעצען צו
דער-ארבייט.

קיינער אין שאפ האט ניט געוואוסט
פון וואנען צו נייטהען'ען האט זיך גע-
נומען אזא עדעלע אויפפיהרונג. אלע
האבען געקוועטשט מיט די פלייצעס,
געוואונקען איינע צו די אנדערע מיט די
אויגען און געשוויגען.

דינער-טיים פלעגט זיך נייטהען צו-
רוקען צו פעני'ס מאשין, צופרעגען זיין
דינער, פלעגט אריינקוקען אין פעני'ס
פייפער און אונטערגעשמועסט:

— סעי, פעני, וואס שרייבט דארט
דער פייפער אייערער?

פעני האט צושפרייט דעם פייפער
און גענומען לעזען הויך אויפ'ן קול אלע
נייעסען אדער ארטיקלען.

— נו, מר. עפשטיין, ס'געפעלט אייך?

— א, זעהר! — האט נייטהען גע-
ענטפערט מיט הכנעה. — ווער איז ער
דאס דער מאן וואס מאכט דעם פייפער?

— ער איז א שרייבער, מר. עפשטיין!

— א שרייבער?

— יא, א שרייבער, א פיינער מאן, א
קענער, א מענש וואס שרייבט.

אין מיטען געשפרעך איז אנגעקומען
דער פארמאן. ער האט א קוק געטהאן
אויף דאס פאארעל, געווארפען א בליק
אויף נייטהען'ען און ארויסגעזאגט:
„וואס, פעני, איהר האט זיך פערליעבט
אין איהם?"

נייטהען האט אויסגעשטעלט א פאאר
תמ'עוואטע אויגען אויפ'ן פארמאן און
ארויסגעשאסען:

— פערליעבט, פערשטיעבט, ווע-
מענס ביזנעס איז עס? ניט קיינעמס
ביזנעס!

פעני האט געצווינגען נייטהען'ען פאר'ן
ארבעל, געווינקען צו איהם מיט די
אויגען, נור נייטהען האט זיך ניט גע-
ריהרט פון ארט, ער האט געקוקט אין
דער זייט וואו דער פארמאן איז גע-
שטאנען און געשטורעמט: „ניטא שוין
מעהר נייטהען דער אפערייטאר! יעצט
בין איך „מר. עפשטיין". דו הערסט, מר.
עפשטיין. איך בין א מענש. יא, א
מענש!

ער האט צוגעפנעדריקט דעם קולאק
און ווענדענדיג זיך צו אלעמען, האט
ער אויסגעשריען: „פון היינט אן הייס
איך מר. עפשטיין. איהר הערט, לוי-
פערס?!"...

ז טעג אויף פראבע!

קאלומביא גראמאפאנס

די קאלומביא איז א שעהנע מאדערנע ציהרונג, מיט די לעצטע אלומיניום טאן, דאס הענטיל און דיא טרובע זיינען פינקטליך ווי אויף דיזען קאט מיט 14 פערשיעדענע סאנגס; 7 צוויייזייטיגע רעקארדס וואסערע איהר ווילט.

צאהלט איין $5 **בלויז $29** מאנאטליך $4

צופרידענהייט גאראנטירט, לייכטע אויסצאהלונגען, מיר האבען אויך אונזערע פאנאגראפס צו $25, $50, $75, $100 א. ז. וו. צוויי־זייטיגע רעקארדס אין אלע שפראכען, אידישע רעקארדס צו 85ס, קומט און הערט פאלגענדע זינגער: זיידין, גאלדין, שאר, פעפי ליטמאן, ליפקאווסקי, קארוזא, נארדיקא, וועלכע האבען גוטע סעלעקשאנס פאר דיזען גראמאפאן.

מיר האבען אלערליי סעקאנד הענד מאשינס און פייטען אום אלטע, 40 פערשיעדענע טאקינג מאשינס און פיאנאס.

WINNIPEG PIANO CO.

295 פארטיידזש עווע. וויניפעג, מאנ.

פארטרעפליכער שאַץ.

העססען סיגארעטס.

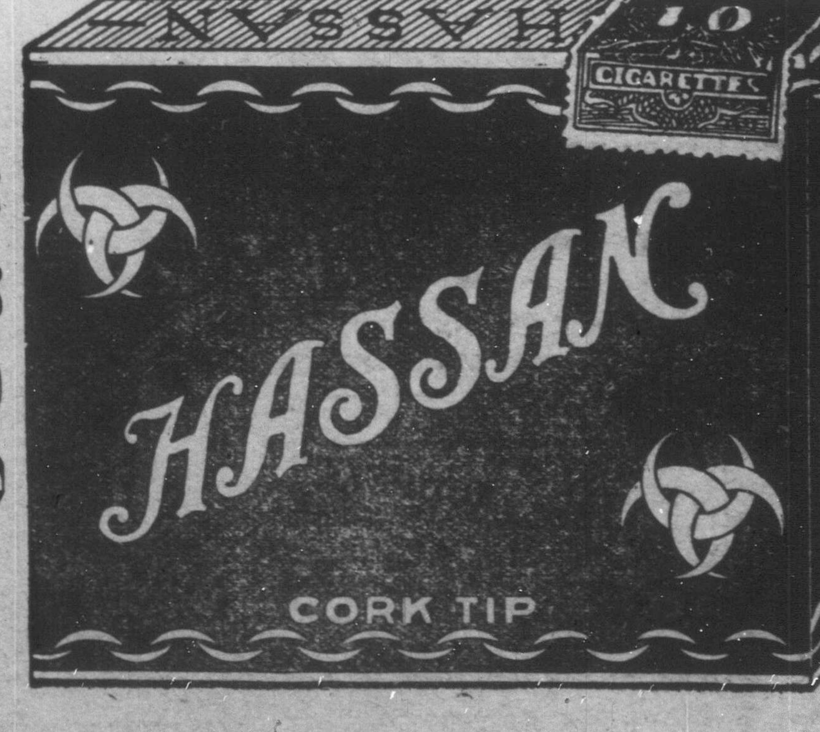

10 פאר 10 סענט.

דער אריענטאלער סמוק.

QUANDT, IRVINE & DERRETT

אלערליי סיינס

געמאכט צו מעסיגע פרייזען.

פהאן מיין 4641 248 פארט סט. אין הויף פהאן מיין 7606

12—5

NORTHERN CROWN BANK

הויפט אפיס אין וויניפעג

מזומן קאפיטאל.......... $2.200.000

גוט שטעהענדער ס״ה.......... $17.000.000

יעדער דארף האבען א סייווינג אקאונט! איהר קענט עפענען א סייווינג אקאונט מיט 1 דאלאר. עסקא ווערט צוגערעכענט האלב יעהרליך

פרעזידענט: סיר ד. ה. מאקמיללאן

דזשענעראל מענעדזשער: ראבערט קאמפבעלל

דירעקטאר: האנ. ד. ס. קאמעראן, לייטנ. גאוו. אף מאניטאבא.

בראנטש --- קארנער סעלקירק אווע. און מיין סט.

וו. ס. רישארדסאן, מענעדזשער.

ספעשיל נאטיס צו שניידערס און פאריערס

איך האב גראדע ערהאלטען מיין פאל סטאק אין פערזיאן לאמסקינס און אטטערס. די לאמס אימפארטיר איך זעלבסט דירעקט פון יוראפ און זיינען שעהנע סחורה און ביים גלייכען פרייז די אטטערס האב איך אין נאטירליכע קאלארס און אויך געפלענדעט אויף פערשיעדענע פרייזען. קומט גלייך און קלויבט וואס איהר ברויכט.

R. S. ROBINSON, IMPORTER AND EXPORTER OF RAW AND DRESSED FURS 150 AND 152 PACIFIC AVE., EAST PHONE MAIN 2311

אין אלד קאנטרי

שיפסקארטען אויף אלע הויפט ליינס. ספעשיל עקסקורשענס.

מיר האבען אלערליי איוסלענדישע געלדער. מיר האבען די בעסטע ארענדזשמענטס צו שיקען אייער פריינד געלד אין אלד קאנטרי. אין אונזער אפיס קענט איהר רעדען אויף אייער שפראך. טעלעפאנירט אדער שרייבט. יעדער בריעף ווערט פינקטליך אטענדעט. אפען שבת און שבת אבענד פון 7 ביז 9 אוהר.

TRENHOLME & TYMCHORAK

856 מיין סטריט פהאן סט.-דזשאן 427

בענקערס, בראקערס, אינשורענס און שיפס קארטען אגענטען. מארטגיידזשעס און לאאנס.

נאטיס: איך מאך בעקאנט מיינע אלע קאסטימער און פאטראנייזער אז איך האב געמופט מיין וואלל פייפער פיינטינג און גלאז סטאר אין א נייעם, גרעסערען און שעהנערען פלאץ מיט א גרויסע ליין הארדוואריע, קראקערי און אלע סארטען היטערס צו די ביליגסטע פרייזען.

וואטש יעדע וואך דיעזען פלאץ פאר מיינע ספעשילס.

ווי ביז יעצט אזוי אויך ווייטער וועל איך מיינע קאסטימער צופריעדענשטעלען מיט גוטע ווארע און מעסיגע פרייזען.

א. פיינגוד.

590 Selkirk Avenue Phone St.-John 1591 85

5 אקער לאטס

אויב איהר ווילט מאכען א סך געלד און גרינג, זאלט איהר קויפען ביי אונז 5 אקער. עס איז נאך קיין וויניפעג אזא גרויסע מציאה נים געווען. עס וועט קומען א צייט אין גיכען אז 1 אקער וועט די ווערדע האבען מעהר ווי איהר וועט אונז בעצאהלען פאר 5 אקער. אויב איהר דארפט געלד, קומט צו אונז וועלען מיר אייך צייגען ווי אזוי איהר קענט אין גיכען מאכען פיעל געלד אז איהר וועט קויפען 5 אקער. די פיימענטס זיינען גרינג און דער פרייז איז ביליג. אויב איהר ווילט מאכען א פאר דאלער, קומט צו אונז, וועלען מיר אייך איבערצייגען אז איהר קויפט א גוטע זאך. אויב איהר קענט נים קומען אליין, שרייבט אונז, וועלען מיר אייך שיקען א פלאן פון דיעזע 5 אקער און די פרייזען. אונזער אפיס איז אפען אלע נאכט פון 7 ביז 9

447 מעין סטריט טעלעפאן מעין 9451

אייער אלטער בעקאנטער

י. בענדער

Northern Wine Co.

215 מארקעט סט. אקעגען סיטי האל.

פהאן גערי 2187

פ. דרוקסמאן, לעווין און טאפאיעס, פראפרייטארס.

האבען אויסגעפיקסט איינע פון די שעהנסטע און בעסטע ליקער סטארס. אלע סארטען וויינען, שנאפסען און ביר תמיד אין סטאק. בעסטע קוואליטעט, מעסיגסטע פרייזען. ספעשיל פרייז פיר שמחות. ארדערס פינקטליך דעליווערט.

וועלט איהר סייפען געלד?

פערגעסט נים אייער אלטען פריינד

ה. גלעסבי

פערקויפט האלץ און קוילען בילינער ווי איבעראל. קומט און איבערצייגט זיך.

Office 855 Main Street
Phone St.-John 1711

שטאדטישע לייטס און פאוער

דאס איז אייערס -- נוצט עס

דזש. דזשי ראססמאן, דזשענ. מענעדזש.

אפיס: 449 מיין סט.

1528 מיין פהאן 3505 מיין

פהאנט אונז אב אויב איהר זייט פעראינטערעסירט און מיר וועלען אייך שיקען אונזער רעפרעזענטאטיוו וואס וועט אייך ערקלעהרען דאס בילינקייט פון די רייטס 526)

מאדערנע צושניידען און מילינערי סקוהל.

די קונסט פון מאכען העטס און אויך דרעסעס לערנען מיר אויס איינפאך. אלע שוועריגקייטען ווערען אויסגעמיידען דורך אונזער מעטהאדע. יעדען שילער לערנען מיר פעזאנדער. די קורסען פון $10 און העכער.

MISS I. INNES OF TORONTO
TEACHER
Suite B. Glines Block

פהאן מיין 7508 פארטיידזש עוו.

נ. טשערניאק

וואטשמייקער און דזשועלערער

האט אימפארטירט א גרויסען סטאק פון פערשיעדענע דזשועלערי, וואנדזיינערס און פאקעט זייגערס. קומט, עס וועט אייך לוינען צו זעהן אונזער נייען סטאק.

876 מיין סטריט.

FURS פארס

דאס בעסטע פלאץ וואו איהר קענט קריגען א פאר גארמענטס אדער פאר רעפעירינג איז ביי דער

PALACE FUR CO.

מיר מאכען אויך גארמענטס מיט אייערע אייגענע סקינס צו מעסיגע פרייזען. סאטיספעקשאן גאראנטירט. 265)

447 Logan Ave. Phone Garry 2930

The Royal Tailoring Co.

לידיס און דזשענטס

טיילארינג, קלינינג און פרעסינג.

ספעציאליטעט אין פאר רעפעירינג.

135 506 סעלקירק עוו.

די אנגלא-קאנעדיען ריעל עסטייט קאמפאני

קויפט און פערקויפט אלער האנד פראפערטי, נים לאנס און קאלעקט רענט. לאזט אונז וויסען וואס איהר ברויכט, עס וועט אייך גאר נישט קאסטען, מיר וועלען אייך געבען דיא ארענטליכסטע בעהאנדלונג.

י. ליפשיטץ, מענעדזשער

803 מיין סטריט 803 Main St.

אין דראג סטאר

פאר גוטע שניידער ארבייט ווענדעט זיך צו

302 נאטר דיים עוו. פהאן גערי 1306

— וואס דאגה׳ט איהר, סיסטער?
— וואס זאל איך נים דאגה׳נען? דער פערד האט צוריסען די הארנעס און איך אליין בין אויך שיעור נים דער-הרג׳ט געווארען.
— שוטה איינער, איך האב דיר גע-זאגט זאלסט געהן צו דזש. בעקער, נור ביי איהם קענסטו קריגען די בעסטע און שטארקסטע האנד ארבייט, אויך קענסטו קריגען ביי איהם אלערליי ווינטער בלענקעטס, וויפס און אלערליי מעדיצין פאר פערד.
— וואו זשע איז דאס?
— איך האב דאך דיר געזאגט: אין

The North West Harness

78 דערבי סט. י. בעקער, פראפ.

CANADIAN NORTHERN RAILWAY

דעצעמבער עקסקורשאנס

נאך אנטאריא, קוויבעק און אנדערע איסטערן פראווינצען אויף זעהר ביליגע פרייזען

ערשטע קלאסע טיקעטס פאר סייל אין אלע סטיישאנס. פון דעצעמבער 1טען ביז דעם 31טען. סטאפען וואו מען וויל. טיקעטס גוט פאר 3 מאנאט. אויסוואהל פון ליינס ביי דער סי ען אר.

קריסטמעס עקסקורשאן טיקעטס נאך יוראפ

טיקעטס פאר סייל פון נאוועמבער 10טען ביז דעצעמבער 31טען 1911

עקסקורשאנס נאך יונייטעד סטייטס פון וויניפעג אין מאניטאבא, סעסקעטשעוואן און אלבערטא נאך דולוט מינ., מינעאפאליס מינ., משיקאגא איל., סט. לואיס מא., סט. פאול מינ., מיל-וואקי וויס., אמאהא נעב. קענזעס סיטי מא., סיא סיטי לא.

טיקעטס פאר סייל טעגליך פון דעצעמבער 1טען ביז דעם 31טען 1191

אויספירליכע פון לאקאלען איידזשענט אדער שרייבט:

CANADIAN NORTHERN

R. CREELMAN, General Passenger Agent WINNIPEG

מארטגיידזשעס און אגרימענטס געקויפט

געלד צו לייען

גרויסע מציאה אין צוויי דאבעל הייזער, צוויי קאטעדזשעס און איין סטאר און הויז אלעס אין דער נארטה-ענד. 43

BETTES CO.

413 MAIN STREET PHONE MAIN 2090

איהר מעגט חתונה האבען.

דען איך פערדינג פאר א מעסיגער פרייז די

„מעגנוס האלל"

קאר. פאוערס און מעגנוס עוועניו אויף חתונות, בעלער און אנדערע אונטערנעהמונגען.

5 דאלאר פאר א מיטינג.

נעהמט דאס אין אנבעטראכט!

זיך ווענדען צו

ה. ליבערסאן, 470 מעגנוס עוו.

פהאן סט.-דזשאהן 1239 (42

סטאריידזש צו פעררענטען.

DR. OTTO

פעראייכטערט יעדע קראנקהייט אהן מעדיצינס אדער אפערישאנס. שרייבט פיר פאמפלעטס.

344½ פארטיידזש עוו. פהאן ס. 7361

132 בעראטהונג פריי

Clean Towel Supply Company

א מאדערן טאוועל סערוויס

פאר ביזנעס לייט. (41

160 פרינצעס פהאן גערי 882

סיטנער בראס. און ראזען

פערקויפען די בעסטע פלייש 8 סענט א פונט. צופריעדענהייט גאראנטירט. קומט און איבערציינט אייך. (125

ד. ראזען בוטשער 273 דזשארוויס

חזן שאר פערלאנגט

משוררים: בעסער, סאפראנער, אלטען און טענארען. זיך מעלדען 19 גאן פלאק דזשארוויס עוו. יעדען אבענד פון 8 ביז 10 22

בחור ש״וב (שוחט), מוהל, טיטשער, קבלות מגאוני ארץ ישראל זוכט א שטעלע אין א קאנטרי

REV. A. D. GOODMAN

252 Jarvis Ave. Winnipeg. Man

סטאר אין מיין סטריט נומער 796 ווערט פערקויפט. אורזאכע — ווייל מיר מוזען מופען דעם סטאר פון פלאץ. זיך ווענדען צו מר. סקאליטער, 248 לאגאן עוו. פהאן גערי 3286

דער פייפערהענגער

פ. בארוניסקי

האט געמופט פון 721 מאניטאבא אין 105 ענדריוס עוועניו

איך נעהם אן פייפערהענגינג, ווי אויך ביכער צום איינבינדען. איך גאראנטיר די בעסטע ארבייט צו די ביליגסטע פרייזען.

North End Realty Co.

I. Cooperstock & A. Avrin, Prop.

איידער איהר קויפט א הויז לוינט זיך אייך צו וויסען פריהער אונזערע בארניינס אין הייזער און אין לאטס. מיר האבען א גרויסען אויסוואהל פון אלערליי פראפערטיס, וואונדערבארע בארגיינס. 131]

482 SELKIRK AVE. PHONE ST. JOHNS 1354

גראסערי לייט, אויפמערקזאם!

מיר ערהאלטען יעצט א פולען סטאק פון די בעסטע הערינג, האלווא און מאסלינעס, ווי אויך א קאמפליט סטאק פון אלערהאנד גראסעריס, קאנפעקשאנערי און טאבאק.

מיר האבען יעצט:

האלענדער מילך הערינג קעגס
האלענדער מיקסט הערינג קעגס
האלענדער מילך הערינג אין האלבע בארעלס
האלענדער שמאלץ הערינג אין בארעלס
האלענדער שמאלץ הערינג אין האלבע בארעלס
סקאטש הערינג אין בארעלס
סקאטש הערינג אין האלבע בארעלס
רוסישע מאסקאלים אין פיילס — 6 אין א קייס

שרייבט אונז ווענען פרייזען אדער טעלעפאנירט. מיר פערקויפען בלויז סטארקיפערס.

WEIDMAN BROS.

Wholesale Grscers and Importers

244-246 Jarvis Ave. Winnipeg, Man.

גראסעריעס און אלע סארטען קענדי׳ס

נור וואס האבען מיר אריינגעקראגען א פרישען סטאק פון פערשיעדענע גראסעריס; ווי סארדינס, טאמייטא-הערינג, 2 און 3 פונטיגע סלאיעס רושעס. מיר האבען אויך אלע סארטען סטיישאנערי.

ס. פאטשאפינסקי

פהאן סט.-דזשאן 841 263 מעגנוס עוו.

אין די טהעאטערע.

אין קווינס טהעאטער.

ווי איז די ,יתומה׳ פון יעקב גארדין דורכגעפיהרט געווארען מיטוואך אב. אין קווינס טהעאטער? מעהר וועלען מיר זיך אפשטעלען אויף דאס שפילען פון דער מרס. זימאנד אלס די ,יתומה׳, ווייל 1טענס האבען מיר די גאנצע צייט ווייניג וואס געזאגט וועגען איהר און 2טען ווייל זי האט עס יעצט פערדיענט. אין 2טען און 3טען אקט איז זי גאר געוועזן גוט אין לעצטען און אין 1טען אקט איז זי געוועזן אביסעל שוואך אבער דאך בעסער ווי אימער. און לאמיר זיך מודה זיין, מיר האבען זיך נים געגלויבט אז זי זאל קענען אזוי דורכפיהרען אזא פעראנטווארטליכע ראלע. נאך דער מרס. זימאנד האט גוט דורכגעפיהרט די ראלע די מרס. שעהנגאלד אלס די מומע; מעלצער אלס מאטי שטרייכעל, שעהנגאלד אלס וועלוועלע און אזוי די איבעריגע. א בעמערקונג מוז מען נים פערפעהלען דאס נים קוקענדיג אויף דאס שלעכטע וועטער, נים קוקענדיג וואס אין מיטען דער וואך איז אימער א קליינע איננאהמע, דאך איז דאס טהעאטער דאס מאל געוועזן פול.

אין די וואקער טהעאטער.

,דהי טחרי טווינס׳ איז א זעהר פאפולערע און שעהנע קאמעדיע וועלכע שפיעלט זיך נאך היינט און מארגען. ענטהאלט פראכטפאל שעהנע סאנגס.

די לאנג ערווארטעטע וועלט בעריהמטע זינגערין מאדאם נארדיקא וועט אויפטרעטען אין די וואקער נעקסטען מאנטאג אב. דעם 13טען נאוו. דער פערקויף פון טיקעטס געהט יעצט אן באקס אפיס. מען קען אויך ארדערען טיקעטס דורך מייל.

די מאדאם נארדיקא איז גוט בעקאנט צו אלע ליעבהאבער פון מוזיק און צו אלע אינטעליגענטע מענשען, דען זי איז א וועלט בעקאנטע סאפראנא וועלכע האט געזונגען אויף די ביהנעס פון די גרעסטע טהעאטער און אפערא הייזער אין אייראפא. פערגעסט נים אז איהר לאזט דורך מאנטאג אבענד וועט איהר לאנג נים האבען אזא זעלטענע געלעגענהייט.

,דהי געמבלערס׳ פערפאסט פון טשארלז קליין וועט געשפיעלט ווערען אין די וואקער פון נעקסטען דינסטאג ביז דער ענדע וואך.

פאטראנייזט אונזערע אדווערט.

אין עמפרעס טהעאטער.

פון נעקסטען מאנטאג אן וועלען די טהעאטער געהערס אין די עמפרעס טהעאטער ענדליך זעהען דעם שעהנעם פארס ,עי נייט אין פאלים סטיישאן׳ וועלכעס שטעלט פאר וואנדערער. כהאר מיידלעך, א. ד. ג. טיפען פון דער נאכט. ,ליטל רוטה פראסיס׳ וועלכע איז בעוואוסט אלס ,ווארלדס טינעסט פאליכמאן׳ איז איבעראל בעליבט וועט אין דיזען פארס אנטיילנעהמען.

וואלטאן און לעסטער זיינען גוט בעקאנטע וואדעוויל שוישפיעלער. זיי קומען דירעקט פון לאנדאן און עס איז קיין צווייפעל אז יעדער וואס וועט זיי הערען אין די עמפרעס וועט זיי לאנג געדענקען. דאס זיינען צוויי פראכטפאלע פרעהליכע זינגער און טענצער. דהי פערנאנדעז דויא זיינען זעהר גוטע מיוזיקאל ארטיסטען. מעד נארטהאן, וועלכער איז בעקאנט אלס ,דהי ביג סמוק׳ אין גאנץ אריגינעלע סאנגס. מאריע פיטצגיבאן קומט ווידער מיט נייע סאנגס און קאסטיומען.

מעמאריאל.

צום אנדענקען פון יאהר־צייט זייט דעם טויט פון

עטהעל לעננים

נאוועמבער 10, 1911

א מוטער טרויערט

א יונגע פאמיליע זוכט א גרויס, שעהן און אויסגעפארנישטעס צימער. ווילינג צו צאהלען פון 15 ביז 18 דאלאר א מאנאט. אדרעסירען

Canadian Israelite, Box 3
823 Main St.

מתקבלת החתימה לרבע השנה הרביעי על העתון

„העברי"

שבועון בלתי מפלגותי מוקדש לכל עניני ישראל, נאמן ברוחו למסורתנו הדתית ותחיתנו הלאומית.

יו״ל בכל יום ששי בברלין.

„העברי" יו״ל בהשתתפותם של טובי החכמים והסופרים היהודים שבכל הארצות ונתקבל בחבה יתרה בכל תפוצות ישראל.

מחירו: לשנה 8 מרק — 10 פרנק — 8 שילינג — 2 דולר ולפי ערך זה לחצי ולרבע שנה.

בכל עניני המערכת והאדמיניסטרציה לפנות עפ״י הכתבת:

Redaktion "Haibri"
Herrn M. Berlin,
Berlin No. 24.